Hallands

Kulturstrategi och Kulturplan

2021 - 2024

Region Halland

Hallands kulturstrategi och kulturplan

2021–2024

Innehåll

Förord 5
Läge för framtidsplaner! 6
Kulturpolitiska utgångspunkter 7
Det strategiska ramverket 8
Samverkan med kommunerna 11
Professionella konstnärer och kulturskapare 13
Folkbildning och idéburna organisationer 16
Strategiska utvecklingsområden 19
- Barns och ungas rätt till kultur 19
- Breddat deltagande i kulturlivet 20
- Digital kulturutveckling 22
- Fristadskonstnär 22
- Kultur och hälsa 22
- Kultur och samhällsbyggnad 24
- Kulturella och kreativa näringar 25
- Samverkan med omvärlden 26

Verksamhetsområden 29
- Art Inside Out 29
- Biblioteksverksamhet 30
- Bild och form 32
- Film 36
- Konst- och kulturkritik 40
- Kulturarv 40
- Litteratur 43
- Regional enskild arkivverksamhet 45
- Scenkonst 46
- - Dans 46
- - Musik 49
- - Teater 50
- Slöjd och konsthantverk 52
- Spelkultur 54

Uppföljning 56

Bilaga: Lagstiftning på kulturområdet 57

Bilaga: Kultur, bildnings- och idrottsverksamheter med finansiering från Region Halland 58

Förord

Äntligen! Hallands fjärde kulturplan har nu antagits och visst märks det att genom samverkan växer kulturen och med det samhället. Det är viktigt att ha en tydlig styrning och den stabiliteten har kulturplanen verkligen kunnat ge. Vi har utvärderat det som gjorts och försökt att förbättra strukturen på dokumentet så det ska vara lättare att följa. Återigen vill jag lyfta fram hur vår vilja i Halland att jobba gemensamt blir en oerhörd styrka vilket synliggörs i *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024*.

Under tiden arbetet med denna plan har fortgått har vi drabbats av en pandemi som slagit hårt mot hela samhället. Restriktioner och rekommendationer som vi inte har sett i Sverige på ofantligt många år har lamslagit stora delar av samhället och kulturen är ett av de hårdast drabbade områdena. En av våra stora styrkor i Halland – de fristående kulturutövarna som ger kulturlivet i Halland en fantastiskt stor bredd – har också visat sig vara mycket sårbart. Det blir smärtsamt tydligt hur viktigt det är att det offentliga tillsammans stöttar upp för att möjliggöra överlevnad. Fri konstutövning och de kreativa näringarna är inte bara en tillväxtfaktor som skapar attraktivitet för hela Halland. Det är också det som medskapar ett öppet, fritt och demokratiskt samhälle där människor kan växa i sinnet.

Tack alla för ert arbete med att färdigställa denna strategi och plan.
Nu sätter vi igång.

Lovisa Aldrin
Ordförande Driftnämnd Kultur och skola

Läge för framtidsplaner!

När det efter ett års arbete var dags att skicka ut *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024* på remiss hade en global pandemi i grunden förändrat och skrämmande snabbt raserat mycket av förutsättningarna för kulturlivet och kulturaktörerna. Var det verkligen läge för en ny kulturplan?

Vårt svar blev ja.

Den enkla förklaringen till vårt svar är att alla dialoger var genomförda och att en mängd bra inspel hade tagits tillvara. Vi bedömde det som värdefullt att ha med oss de nya förslagen och målsättningarna i vårt arbete de kommande fyra åren.

En viktigare förklaring handlar om att vi behöver arbeta och leva i medvetenhet om att vi navigerar i en snabbt föränderlig kulturvärld. I en osäker tid är det än viktigare att ha gemensamt accepterade och förankrade mål att styra mot – även om arbetssätten behöver förändras. Flera av kultursektorns utmaningar var välkända redan innan pandemin i ett slag ritade om kartan.

Utan mål vet vi inte vart vi ska vara på väg. Sätten att ta sig fram dit vi vill komma kan och ska vara många. Hur vi på ett klokt och uppfinningsrikt sätt tar oss fram i det föränderliga landskapet är något vi måste ta reda på under åren som kommer. Vi behöver bygga kunskap om det nya och då ger oss *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024* ramar för kunskapsbygget och det arbete vi ska göra.

Målsättningarna är framtagna i dialog med de halländska kommunerna, professionella kulturaktörer, konstnärer och idéburen sektor i Halland. Vi kommer att göra allt vad vi kan för att förverkliga de mål vi satt upp tillsammans!

Kulturpolitiska utgångspunkter

Kultur är en obunden kraft som skapas i sin egen rätt, på sina egna villkor. Kultur svarar mot grundläggande behov hos människor att förstå sig själva, varandra, samhället och världen. Genom kulturupplevelser och eget skapande tillförs individer och grupper kunskap, perspektiv och estetiska värden.

Kultur behövs för att ge Halland förutsättningar att vara den bästa livsplatsen. Förutom att erbjuda ett mångfaldigt, brett och varierat utbud av kulturupplevelser och möjligheter till eget skapande är kulturlivet bärare av och garant för ett öppet demokratiskt samhälle byggt på yttrandefrihet och människors likvärdiga tillgång till kultur, kunskap och bildning. Kultur utgör en viktig dimension för hallänningens möjligheter till utveckling, meningsfullhet, inflytande, samhörighet och delaktighet. Kulturens potential behöver tas tillvara inom alla samhällssektorer.

Kulturen kan gestalta och ställa frågor kring komplexa mänskliga och samhälleliga fenomen och förhållanden. Den kan därigenom fungera som en arena för samhällsförändring genom att visa på andra möjligheter eller ifrågasätta ”självklara sanningar”.

I det hållbara samhället tillför kulturlivet perspektiv på världen genom att tolkningar av samtiden och historien ges möjlighet att uttryckas. När en större bredd av individer och grupper blir delaktiga i kulturlivet kan sociala avstånd överbryggas och förståelse uppnås för likheter och skillnader. Kulturen berikas och samspel uppstår med nya uttryck och former som resultat. Ett mer jämlikt kulturutövande och kulturdeltagande i hela Halland kan bidra till att skillnaderna mellan grupper med olika levnadsvillkor minskar.

Konstens frihet och kulturskaparnas ohotade självständighet är en förutsättning för kulturens utveckling. Principen om armlängds avstånd ska därför upprätthållas. Det innebär att den politiska nivån ska skapa förutsättningar för konst och kultur genom att besluta om mål, inriktning och ekonomiska ramar för det kulturpolitiska området. Konstnärliga beslut ska fattas av konstnärer, kulturskapare, konstnärliga ledare, ämnesexperter och sakkunniga.

Det öppna, kritiska och offentliga samtalet om konst och kultur ska stärkas. Alla försök att försvåra eller hindra ett fritt konstnärligt skapande ska motverkas.

Hallänningar och alla som besöker vår region ska erbjudas det fria konst- och kulturskapandets bidrag till det öppna samhällets kunskapsutveckling.

Det strategiska ramverket

Regionala mål och strategier

Region Hallands uppdrag är att samordna och leda processer som bidrar till hållbar regional tillväxt och utveckling. I den regionala utvecklingsstrategin *Halland – bästa livsplatsen 2035* [1] beskrivs hur Halland behöver utveckla likvärdiga förutsättningar och strukturer som möjliggör ett gott och värdigt liv i en livsmiljö som är tillgänglig, attraktiv och som inte äventyrar framtida generationers möjligheter till goda livsvillkor och hälsa. Målsättningen att vara Bästa livsplatsen även år 2035 definieras utifrån överenskommelsen Agenda 2030 och de 17 globala målen där den grundläggande principen är att ingen ska lämnas utanför i samhällsutvecklingen.

Till den regionala utvecklingsstrategin kopplas tre genomförandestrategier: *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024, Hälso- och sjukvårdstrategin* samt *Tillväxtstrategin*. Detta innebär att den regionala kulturpolitiken ska bidra till att förverkliga de mål som finns i den regionala utvecklingsstrategin.

Nationella mål och strategier

Region Halland ingår sedan starten 2011 i Kultursamverkansmodellen. Det innebär att staten lämnar över ansvaret för att fördela de statliga kulturmedlen till regionerna under förutsättning att en regional kulturplan tas fram som visar hur Region Halland kan bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås. Det ger regionen möjlighet att göra egna prioriteringar, men det ställer också krav på redovisning och återrapportering till staten.

Enligt de nationella kulturpolitiska målen ska kulturen vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

Region Hallands kulturpolitiska mål:

När kulturens kraft i Halland förstärks ökar också attraktionskraften för invånare och besökare. Människors kreativitet fungerar som drivkraft för nya idéer och handlingar. Ett rikt kulturliv stärker dessutom gemenskapen, vitaliserar demokratin, gynnar folkhälsan och medverkar till en god livsmiljö för invånarna oavsett kön, bakgrund eller funktionalitet.

Region Halland ska verka för att:

- ge likvärdiga möjligheter för alla att – i alla skeden i livet – skapa, uttrycka sig och uppleva kulturens olika yttringar
- det materiella och immateriella kulturarvet ska värnas, vårdas, utvecklas och användas
- kulturen ska ges en central position i livsmiljön
- medverka till förnyelse, spets och kvalitet i konst- och kulturlivet
- underlätta för kulturskapare att bo, verka och utvecklas i Halland samt medverka till att de kreativa och kulturella näringarna och företagsamheten kan spela en viktig roll
- utveckla samarbetsformer så att kommuner, kulturinstitutioner, enskilda kulturutövare, föreningsliv och företag tillsammans ska kunna erbjuda ett ökat och mångsidigt kulturutbud i hela Halland. De regionala kulturverksamheterna ska vara obundna krafter som skapar möjligheter för Halland.

[1] Regional utvecklingsstrategi Halland – bästa livsplatsen 2035 är under framtagande och detta avsnitt kommer att anpassas när denna är antagen.

För att uppnå de nationella målen ska kulturpolitiken i Halland

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och möjlighet att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Kulturpolitikens genomförande

I det regionala uppdraget att samordna och leda processer som bidrar till hållbar regional tillväxt och utveckling har kulturen en central roll. Region Halland har också ett statligt uppdrag att fördela statliga medel till kultur i enlighet med föreskrifter för kultursamverkansmodellen. Båda uppdragen inbegriper att leda, initiera och driva det regionala kulturutvecklingsarbetet och att ansvara för genomförande, uppföljning och utvärdering.

Att utveckla ett rikt konst- och kulturliv i Halland är en ständigt pågående process som kräver ett dynamiskt arbetssätt i samspel mellan olika aktörer och på olika nivåer – lokalt, regionalt, interregionalt, nationellt och internationellt. Kulturpolitisk samverkan och dialoger är en del av den regionala kulturpolitikens struktur.

Regionfullmäktige beslutar om den regionala utvecklingsstrategin Halland – bästa livsplatsen 2035 samt tre genomförandestrategier, varav *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021– 2024* är en.

Regionstyrelsen ansvarar för de övergripande regionala utvecklingsfrågorna och driftnämnden Kultur och skola för att genomföra den regionala kulturpolitiken. För detta krävs att driftnämnden, i samarbete med regionstyrelsen, är i nära dialog med kommuner, professionella kulturskapare och idéburen sektor. Nämnden ska också hålla sig informerad om utvecklingen i frågor som kan påverka kulturpolitiken samt medverka i dialog och samspel mellan statlig, regional och kommunal nivå samt i interregionala samarbeten.

Utvecklingsmöjligheterna konkretiseras i årliga verksamhetsplaner som tas fram av Kultur i Halland. Rambudget för den regionala kulturverksamheten fastställs av regionfullmäktige inför varje nytt verksamhetsår. Detaljbudget fastställs av driftnämnden Kultur och skola.

Kultur i Halland är en del av Region Hallands förvaltning Kultur och skola. Kultur i Halland bedriver såväl kulturpolitiskt strategiskt arbete som främjande-, produktions- och arrangörsverksamhet.

Arbetet med kulturutveckling utförs genom bolag, institutioner i egen regi och institutioner som drivs tillsammans med kommuner. Överenskommelser tecknas för gemensamma utvecklingsmål med olika aktörer. Kultur i Halland genomför även verksamhet och projekt i egen regi samt genom att bevilja stöd till organisationer och medfinansiering av projekt. Kultur i Halland ger också stöd som omfattar kunskaps- och metodutveckling, utvecklingsprocesser och nätverk.

Prioriteringarna i *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024* gäller regionala verksamheter med ekonomiskt stöd från Region Halland: egen verksamhet[2], regionala institutioner och verksamheter inom kultursamverkansmodellen[3] samt verksamheter som regionen tecknat överenskommelser med (se bilaga). Kulturplanen utgör också en grund vid bedömning av projektansökningar.

Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024 har tagits fram i samverkan med de halländska kommunerna och i samråd med idéburen sektor och professionella kulturskapare. Sakkunniga inom samtliga konst- och kulturområden har deltagit i utformningen av planens innehåll. Allt utvecklingsarbete ska ske i nära samverkan med kommunerna, idéburen sektor, kulturlivet och näringslivet i Halland.

---

[2] Utvecklingsverksamhet inom Kultur i Halland: Bild och form, Dans, Film, Professionella fria kulturskapare, Kulturarv, Kultur för barn och unga, Litteratur, Musik, Regional biblioteksverksamhet, Slöjd och konsthantverk samt institutioner som drivs av Region Halland, ibland tillsammans med andra: Art Inside Out (tillsammans med alla halländska kommuner), Musik Hallandia samt Rum för Dans (tillsammans med Falkenberg och Kungsbacka). Utvecklingsverksamheten kommer att anpassas efter prioriteringarna i *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024* och kan därmed komma att ändras.

[3] Teater Halland AB, Stiftelsen Hallands länsmuseer med sina två museer Hallands Konstmuseum och Hallands kulturhistoriska museum inklusive kulturmiljö, Riksteatern Halland samt regional enskild arkivverksamhet.

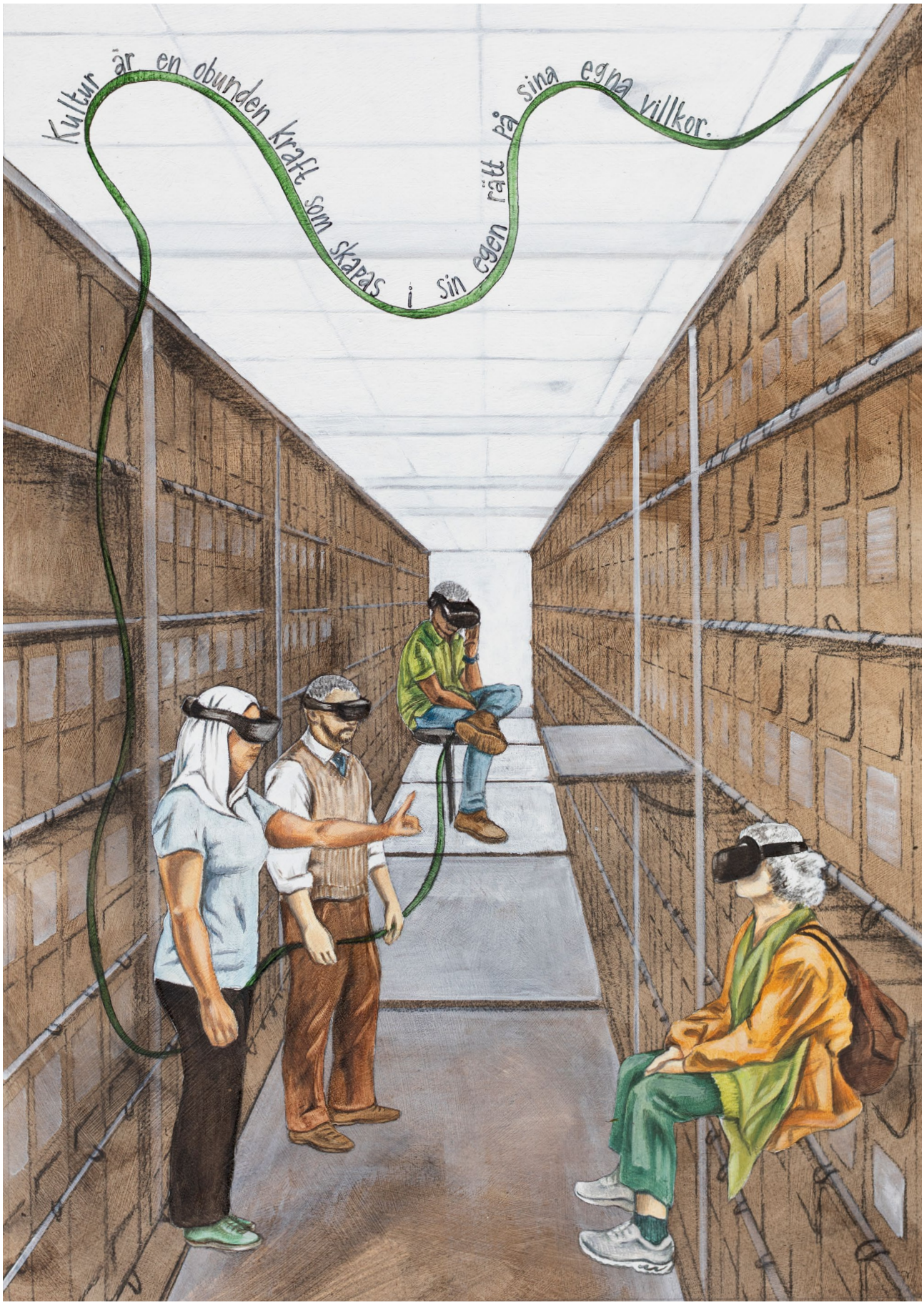

Kultur är en obunden kraft som skapas i sin egen rätt på sina egna villkor.

Samverkan med kommunerna

Samverkan mellan Region Halland och kommunerna är en förutsättning för att förverkliga innehållet i *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024*. Hallands kulturella tillgångar och deras utvecklingspotential behöver kunna betraktas ur ett kommunalt såväl som ur ett gemensamt regionalt perspektiv. Tillsammans prioriterar Region Halland och kommunerna ett antal områden som kan utvecklas. Arbetet sker med utgångspunkt i de olika roller och ansvar som regionen respektive kommunerna har.

Kommunerna har det grundläggande offentliga ansvaret för den lokala kulturpolitiken. Varje kommun beslutar om sina ambitionsnivåer och kulturpolitiska inriktningar.

Region Hallands roll är främst strategisk, kompletterande och inriktad på regional samverkan. Den är även drivande, stödjande och samordnande där detta inte står i motsättning till det kommunala ansvaret.

Tillsammans med en eller flera kommuner driver Region Halland kulturinstitutionerna Art Inside Out och Rum för Dans.

Region Halland har tecknat överenskommelser med kommunerna för att utveckla kulturverksamheter av regionalt intresse: Tjolöholms slott, kulturarvsmiljöerna Varbergs fästning och världsarvet Grimeton Radiostation, Rian, Mjellby konstmuseum, Teckningsmuseet i Laholm och Unnaryds Bonadsmuseum.

Struktur för samverkan mellan Region Halland och kommunerna

Samverkan sker kontinuerligt genom följande struktur:

Strategiskt nätverk består av förvaltningschefer. Strategisk nivå fastställer uppdrag till taktiskt nätverk. Gemensamma prioriteringar i Hallands kulturstrategi 2021–2024 utgör kärnan i uppdraget. Strategiskt nätverk är länken till den politiska nivån och träffas fyra gånger per år.

Strategiskt nätverk är styrgrupp för institutionen Art Inside Out. Beredningsgrupp Art Inside Out utgörs av utsedda handläggare i kommunerna.

Taktiskt nätverk består av avdelningschefer som arbetar och beslutar utifrån uppdrag från strategiskt nätverk. Ansvaret omfattar gemensamma aktiviteter som leder mot upprättade mål. Taktiskt nätverk träffar strategiskt nätverk två gånger per år och beslutar i övrigt om egna möten. Taktiskt nätverk kan föreslå strategiskt nätverk uppdrag som lämpar sig för samverkan.

Operativa grupper skapas och leds vid behov av taktiskt nätverk och träffas vid behov. Bibliotekschefsgruppen har ett permanent operativt uppdrag.

Politiker med ansvar för kulturfrågor träffas två gånger per år. Kommunerna är i turordning värdar för det ena mötet medan regionen är värd för det andra. Vanligtvis deltar presidierna. Presidierna består av ordförande och vice ordförande i nämnderna. Utöver detta förs bilaterala dialoger region – kommun.

GEMENSAMMA PRIORITERINGAR

Stärka kulturens kraft i samhällsutvecklingen i interaktion med andra politikområden

Den regionala och kommunala kulturpolitiken behöver interagera effektivare med andra politikområden för att kunna bidra med full kraft i samhällsutvecklingen. I kulturstrategin och kulturplanen beskrivs flera utvecklingsmöjligheter där kultur konkret griper in i andra politikområden, exempelvis gestaltad livsmiljö, demokrati- och kunskapsutveckling, kreativa och kulturella näringar, besöksnäring och destinationsutveckling, hälsa, digital delaktighet, jämställdhet, jämlikhet och inkludering.

Kommuner och region behöver utbyta erfarenheter och kontakter för att utveckla interaktionen med andra politikområden.

Stärka barns och ungas möjligheter att uppleva och skapa kultur

Den kommunala verksamheten har en avgörande roll för att ge alla barn och unga, oavsett kön, bakgrund och funktionalitet, möjlighet att skapa och uppleva kultur utifrån egen förmåga och med egen kapacitet. I skolan läggs grunden för skaparglädje och där förmedlas kunskaper om olika uttrycksformer. Även folkbiblioteken och kulturskolan ger barn och unga möjlighet att utveckla sina estetiska uttryck. Under rubriken Barns och ungas rätt till kultur i denna plan beskrivs utförligare prioriteringarna inom detta område.

Stärka små barns språkutveckling

Tillgången till ett språk är grundläggande för individens utveckling – med en god språkutveckling i den allra tidigaste barndomen kan risken för sårbarhet minskas. Evidensbaserad forskning visar att ett barn som inte har utvecklat normal språklig kompetens vid fyra års ålder riskerar att inte heller uppnå förväntad kunskap vid sju eller elva år. Att investera i små barns språkutveckling är en viktig väg till ett socialt hållbart samhälle. Region Halland och kommunerna ska utifrån varje barns förutsättningar främja små barns språkutveckling. Språkstart Halland är en satsning som riktar sig till små barn från sex månader upp till tre år samt till vuxna i barnets närhet. Syftet med satsningen är att inspirera och uppmuntra till att hjälpa barnet att utveckla sitt språk.

Arbetet ska ske i samverkan mellan olika kommunala och regionala verksamheter med ansvar för små barns utveckling.

Stärka möjligheten för invånare och besökare att ta del av utbudet i hela Halland

Samtidigt som tillgången till kultur i hela Halland ska vara god är det en utmaning att sprida kunskap om hela Hallands kulturutbud och underlätta för hallänningen att ta sig till grannkommuners utbud.

För att hallänningar i ökad utsträckning ska ta del av det utbud som erbjuds i Halland behöver insatser göras som underlättar deltagande i kulturhändelser utanför hemkommunen.

Utveckla Halland till en av Sveriges mest attraktiva konstregioner

Området bild- och formkonst är ett styrkeområde som ska tas tillvara för att utveckla Halland till en av Sveriges mest attraktiva konstregioner. Tillgångar i form av konstmuseer, konsthallar, bild- och formkonstnärer samt andra konstaktörer utgör grunden för en utveckling i samverkan. Möjligheterna att förstärka konstens kraft ligger i att både betona dess dynamiska karaktär samt dess betydelse som besöksmål och viktiga roll i arbetet med destinationsutveckling. Kommunerna har tillsammans med regionen tagit fram och inlett arbetet med ett handlingsprogram. Denna utvecklingsprocess behöver fortsatt prioriteras.

Detta vill Region Halland och kommunerna prioritera gemensamt:

- stärka kulturens kraft i samhällsutvecklingen i interaktion med andra politikområden
- stärka barns och ungas möjligheter att uppleva och skapa kultur
- stärka små barns språkutveckling
- stärka möjligheten för invånare och besökare att ta del av utbudet i hela Halland
- utveckla Halland till en av Sveriges mest attraktiva konstregioner.

Professionella konstnärer och kulturskapare

Professionella kulturskapare skapar konstnärlig utveckling och kulturella händelser som bidrar till en mångfald av perspektiv och uttryckssätt i samhället. Kulturskapare är ofta verksamma inom flera olika konstområden, arbetar flexibelt och är verksamma i nationella och internationella nätverk. De är en viktig part för att kulturpolitiken ska kunna förverkligas och bidrar aktivt till Hallands synlighet och attraktivitet.

Professionell är den kulturskapare eller upphovsperson som har sitt konstnärskap som yrke, på hel- eller deltid, som har dokumenterad utbildning, dokumenterad erfarenhet eller bådadera. En professionell kulturskapare kan verka inom en kulturinstitution eller i fristående verksamhet, som anställd eller i eget företag.

De halländska kulturinstitutionerna erbjuder arbetstillfällen och bidrar på så vis till möjligheterna för konstnärer att bo och verka i Halland. De utgör en stabil bas för såväl kontinuitet som konstnärlig förnyelse. Genom olika arrangemang bidrar de även till kunskaps- och kompetensutveckling för utövare i regionen.

Många professionella kulturskapare behöver ta anställning vid sidan av sitt konstnärskap för att kunna säkra en ekonomisk grundtrygghet. Undervisningsyrken med kulturinriktning är vanliga som komplement till det egna skapandet. Ofta kombineras anställning med att driva eget företag. Genom överenskommelser, projektstöd och stipendier kan kulturskapare få möjlighet att verka fritt, experimentera och ta risker i sitt konstnärskap.

Region Hallands kulturstöd kan sökas för olika syften: arbetsstipendier för konstnärlig fördjupning, stöd till kulturutveckling inom olika konst- och kulturområden, stöd för film och rörlig bild, utgivning av litteratur av halländskt intresse, kritikstöd för halländska författare samt ett expresstöd. Konstnärlig kvalitet är avgörande vid beviljande av regionalt kulturstöd.

Region Halland vill utvärdera, utveckla och stärka stöden till professionella kulturskapare under kulturplaneperioden.

Region Halland har även fyraåriga verksamhetsstöd med uppdrag som beskrivs i särskilda överenskommelser. Stöd ges till verksamhet av regionalt intresse som bidrar till att förverkliga målen i *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024*. Överenskommelserna ses över och revideras när en ny kulturplan har presenterats. Nästa uppdragsperiod för överenskommelser är år 2022–2025.

Region Halland etablerade 2017 ett samråd för professionella kulturskapare för att tillvarata kulturskapares erfarenheter och kompetenser i arbetet med att realisera Hallands kulturplan. Deltagarna är utvalda av Region Halland för att representera olika konstområden. Samrådsmöten hålls regelbundet. Samrådet förnyas varje kulturplaneperiod.

De professionella kulturskaparna ska ersättas ekonomiskt för sitt arbete. Kollektivavtal ska tillämpas i de fall det finns. Arvodering ska följa riktlinjer från nationella intresseorganisationer för kulturskapare.

I Halland finns en tradition av samverkan mellan professionella och ideella krafter i olika projekt, vilket mynnat ut i flera framgångsrika och uppmärksammade produktioner. Genom denna samverkan har unga fått möjlighet att utvecklas tillsammans med professionella kulturskapare, något som i flera fall har lett till att de valt högre konstnärlig utbildning. Det har därmed bidragit till återväxten av professionella kulturskapare. Region Hallands kulturutvecklare erbjuder konstnärer, kulturskapare, kulturföreningar och arrangörer rådgivning, kompetensutveckling, möjlighet till nätverksträffar med mera.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Stärka stödet till innovation, förnyelse och kulturutveckling

Region Hallands kulturstöd ska ges till projekt som bidrar till att stärka såväl kulturens egenvärde som Hallands utveckling och attraktionskraft. Stödet ska göra det möjligt för professionella kulturskapare att genomföra idéer för förnyelse och innovation inom

Att värna konstens dynamiska och fria ställning är centralt i ett demokratiskt samhälle.

kulturområdet. Det ges till verksamhet av regionalt intresse som bidrar till att nå målen i *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024*. Det finns även möjlighet till långsiktigt verksamhetsstöd efter särskild överenskommelse med Region Halland. Arbetsstipendier ger möjlighet till konstnärlig fördjupning eller kompetensutveckling.

Kulturskaparna erbjuds rådgivning, kompetensstöd, möjlighet till nätverksträffar med mera av Region Hallands kulturutvecklare.

Region Halland vill utvärdera, utveckla och stärka stödet till professionella kulturskapare under kulturplaneperioden.

Förstärka infrastrukturen för det professionella skapandet

För att underlätta för professionella kulturskapare att bo och verka i Halland ska Region Halland stimulera till samarbeten och till utveckling av nya kreativa miljöer där aktörer och initiativ kan fångas upp och utvecklas.

Nätverk och mötesplatser ska utvecklas och drivas med utgångspunkt från kulturskaparnas egna initiativ. Det behövs fler möten mellan kulturskapare och regionala kulturinstitutioner. Genom ökad interaktivitet och växelverkan kan en samlad kraft för kulturutveckling skapas.

Samrådet för professionella kulturskapare har arbetat fram Kultur o.s.v. som är en mötesplats för alla som arbetar med konst och kultur i Halland. Kultur o.s.v. ska vara ett permanent återkommande forum under kulturplaneperioden. Planering och genomförande görs av Region Halland i samarbete med samrådet.

Stärka de halländska kulturinstitutionerna

De halländska institutionerna anställer professionella utövare, anlitar frilansare och uppdragstagare, samverkar med fristående arrangörer och ingår i olika samverkansprojekt med professionella kulturutövare. Genom att utveckla samverkan med flera olika parter har en institutionsstruktur med hög grad av delaktighet och medskapande utvecklats.

Institutionerna utgör viktiga parter i Region Hallands främjandearbete och har stor betydelse för både det professionella kulturlivet och civilsamhällets aktörer. Den infrastruktur de halländska institutionerna utgör ska stärkas.

Öka möjligheter till utbildning och kompetensutveckling

En god återväxt av professionella kulturskapare är en förutsättning för ett mångsidigt och långsiktigt hållbart kulturliv i Halland. För att skapa återväxt ska Region Halland verka för ökade möjligheter till utbildning, kompetensutveckling och individuell rådgivning. Region Halland ska också stimulera till kvalitativa utbildningar inom nischade och prioriterade områden av strategisk betydelse, med nationell och internationell medverkan. De professionella kulturskapare som verkar i regionen utgör en viktig resurs för utbildningarnas innehåll.

Det samarbete som sker med högskolor, universitet, centrumbildningar och andra aktörer när det gäller grundutbildning, kompetensutveckling och forskning ska stärkas.

Detta vill Region Halland:

- stärka stödet till innovation, förnyelse och kulturutveckling
- förstärka infrastrukturen för det professionella skapandet
- stärka de halländska kulturinstitutionerna
- öka möjligheter till utbildning och kompetensutveckling.

Folkbildning och idéburna organisationer

Folkhögskolor, studieförbund och idéburen sektor är aktörer i det halländska folkbildningsarbetet. De skapar förutsättningar för enskilda personer att tillsammans med andra öka sin personliga kunskap och bildning.

Idéburna organisationer är ett begrepp som används för att beskriva den tredje sektor som befinner sig mellan offentlig sektor och privat sektor. Den idéburna sektorn består av ideella föreningar, ekonomiska föreningar, stiftelser, trossamfund och aktiebolag med begränsad vinstutdelning. Kännetecknande för idéburna aktörer är att de frivilligt valt att gå samman kring en idé och värdegrund samt att allmännytta eller medlemsnytta är deras främsta drivkraft och att eventuella överskott förs tillbaka in i verksamheten. De bidrar till att skapa samhällsnytta och mångfald i det demokratiska samtalet.

Folkbildningens och föreningslivets verksamheter erbjuder mötesplatser där samspel mellan människor utvecklas och en demokratisk skolning sker. Därigenom medverkar de också till att skapa en hållbar och attraktiv livsmiljö – både i de halländska städerna och på landsbygden – som främjar hälsa, företagsamhet, bildning, kultur och samhällsengagemang.

Region Halland medfinansierar distriktsorganisationer med regional verksamhet i Halland. Stöd lämnas utifrån ett särskilt regelverk till barn- och ungdomsorganisationer, funktionshinderorganisationer, idrottsorganisationer, nykterhetsorganisationer, pensionärsorganisationer och studieförbund.

Region Halland tecknar även fyraåriga överenskommelser med organisationer för att de ska bedriva utvecklingsarbete kopplat till målen i *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024*.

Region Halland är huvudman för Katrinebergs och Löftadalens folkhögskolor. Folkhögskolorna utjämnar utbildningsklyftor, höjer bildnings- och utbildningsnivån och bidrar till att bredda intresset för – och öka delaktigheten i – kulturlivet. De erbjuder bland annat utbildningar i bild och konst, dans, film, musikskapande och skådespeleri, som är öppna för både unga och äldre.

Hallands bildningsförbund är folkbildningens intresseorganisation i Halland. Medlemmarna består av studieförbundens distriktsorganisationer, folkhögskolor och Stiftelsen Hallands länsmuseer. Dessutom fungerar bildningsförbundet genom Halländska hembygdsrådet som länsorganisation för hembygdsrörelsen och är medlem i Sveriges Hembygdsförbund.

Hembygdsrörelsen är en kulturell folkrörelse som finns i alla Hallands kommuner. Den förmedlar kunskap och stimulerar till bildning om kulturarv och förvaltar ett hundratal kulturarvsbyggnader, bygdemuseer och lokala arkiv. På regional nivå samordnas hembygdsverksamheten av Halländska hembygdsrådet, som är en del av Hallands bildningsförbund.

De studieförbund som är verksamma i Halland är ABF, Bilda, Folkuniversitetet, Ibn Rushd, Kulturens Bildningsverksamhet, Medborgarskolan, NBV, Sensus, Studiefrämjandet, Studieförbundet Vuxenskolan samt SISU Idrottsutbildarna. Studieförbundens verksamhet ska bidra till att stärka och utveckla demokratin samt möjliggöra för en mångfald av människor att påverka sin livssituation. Studieförbunden är ett stöd för merparten av Hallands ideella kulturarrangörer. Genom arrangemang i egen regi eller i samverkan med föreningar eller andra parter är studieförbunden sammantaget Hallands största kulturarrangör.

Verksamheten utjämnar utbildningsklyftor, höjer bildnings- och utbildningsnivån, breddar intresset för och ökar delaktigheten i kulturlivet. En utgångspunkt för varje studieförbund är deras respektive idémässigt förankrade mål.

Idrottsrörelsen är en av de största folkrörelserna i Sverige. I Halland bedriver den länets största ungdomsverksamhet. RF-SISU Halland och Hallands Parasportförbund är de två distriktsorganisationer som arbetar med idrott och folkbildning. Deras

Genom kulturupplevelser och eget skapande tillförs individer och grupper kunskap, perspektiv och estetiska värden.

arbete med att utveckla idrotten i länet och idrottens roll i samhället genomförs bland annat genom RF-SISU Halland som är idrottsrörelsens studieförbund. Idrottsorganisationerna är även aktiva samarbetsparter i samhällsfrågor.

Barn- och ungdomsorganisationer, funktionshinderorganisationer och pensionärsorganisationer i Halland är betydelsefulla för att folkbildningsarbetet ska nå ut brett i samhället och bidrar till engagemang i föreningsliv som har ideologiska, demokratiska, hälsofrämjande, sociala och opinionsbildande funktioner. De skapar även aktiviteter inom kulturområdet.

De religiösa samfunden bedriver på olika sätt en omfattande kulturverksamhet. De återfinns bland landets största konsertarrangörer och har en omfattande körverksamhet. Svenska kyrkan förvaltar dessutom kyrkobyggnader som räknas till Sveriges största sammanhållna kulturarv.

Förutom de nämnda organisationerna ingår ett stort antal andra föreningar i det ideella kulturlivet, bland annat hemslöjdsrörelsen, bygdegårdsföreningar, Våra Gårdar, Folkets Hus och Parker, Friluftsfrämjandet, Föreningen Norden, konstföreningar, musikföreningar, litteratursällskap, föreläsningsföreningar och filmklubbar.

2018 undertecknades den Halländska överenskommelsen för att främja samverkan mellan Region Halland och idéburen sektor. Genom överenskommelsen vill Region Halland betona den idéburna sektorns betydelse som aktör för den regionala utvecklingen och arbetet med att stärka demokratin, öka delaktigheten och minska utanförskapet. Viktiga utgångspunkter är den regionala utvecklingsstrategin, tillväxtstrategin samt kulturstrategin och kulturplanen.

Bästa samverkansplatsen har etablerats som plattform för att främja samverkan mellan offentlig och idéburen sektor i Halland. Arbetet planeras och bedrivs utifrån den Halländska överenskommelsen.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Utveckla och utöka dialogen med idéburna organisationer

Region Halland ska utveckla former för återkommande dialog med distriktsorganisationer med verksamhet i Halland, det vill säga barn- och ungdomsorganisationer, funktionshinderorganisationer, idrottsföreningar, nykterhetsorganisationer, pensionärsorganisationer och studieförbund som erhåller stöd från Region Halland. Syftet med dialogerna är att förbättra förutsättningarna för samverkan för att uppnå målen i *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024*.

Delta i arbetet med den Halländska överenskommelsen

En arbetsgrupp arbetar sedan 2019 utifrån den Halländska överenskommelsens syften och mål. Arbetsgruppen bidrar till utvecklingen av samarbetet mellan Region Halland och idéburen sektor. Uppföljning av arbetet presenteras på en årlig konferens. Då ges även tillfälle för parterna att föreslå revideringar av överenskommelsen.

Detta vill Region Halland:

- utveckla och utöka dialogen med idéburna organisationer
- delta i arbetet med den Halländska överenskommelsen.

Strategiska utvecklingsområden

Region Halland har prioriterat åtta olika strategiska utvecklingsområden:

- barns och ungas rätt till kultur
- breddat deltagande i kulturlivet
- digital kulturutveckling
- fristadskonstnär
- kultur och hälsa
- kulturella och kreativa sektorn
- kultur och samhällsbyggnad
- samverkan med omvärlden.

Barns och ungas rätt till kultur

Alla barn och unga i Halland har rätt till ett rikt kulturliv med möjlighet till upplevelser och eget skapande. Kultur ska vara en självklar del av deras vardag, såväl i skolan som på fritiden, oavsett var de bor eller vilka de är. En förutsättning för att barn och unga ska kunna vara en del av kulturlivet är samverkan mellan olika aktörer som arbetar för och med barn och unga.

Utgångspunkten för arbetet är FN:s konvention om barnets rättigheter. Det innebär bland annat att barn och unga har rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och att samhället ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet. Barn och unga ska också ges möjlighet till inflytande och delaktighet i alla frågor som berör dem.

Barn och unga är inte någon homogen grupp. Därför är det viktigt att området präglas av en mångfald av konstnärliga uttryck och möjligheter. Med barn och unga menas i kulturplanen de som är upp till och med 18 år. Med unga vuxna menas de som är 19–25 år.

Kulturinstitutioner, kommuner, idéburen sektor, Region Halland och flera av de professionella kulturaktörerna arbetar med att utveckla kultur för, av och med barn och unga.

Samtliga utvecklingsområden inom Kultur i Halland arbetar med fokus på barn och unga genom att förmedla upplevelser, skapa möjligheter för eget skapande, erbjuda kompetensutveckling och kurser för både barn och vuxna, stötta unga utövare och arrangörer samt stödja professionella kulturaktörer. Region Halland arbetar även strategiskt med övergripande frågor som rör kultur för barn och unga.

Den kommunala verksamheten har en avgörande roll för barns och ungas möjlighet att delta i det kulturella och konstnärliga livet på lika villkor. Genom kultur i förskola och skola ges barn och unga, oavsett bakgrund, möjlighet att uppleva och skapa kultur. Förskola och skola är därför en viktig arena ur ett demokratiskt perspektiv. Genom folkbibliotek och kommunala mötesplatser för unga ges möjlighet att ta del av upplevelser och aktiviteter under fritiden. Den kommunala kulturskolan spelar en viktig roll för barns och ungas möjligheter att utveckla sin kreativitet och skaparförmåga. Kulturskolorna bidrar också till en vitalisering och återväxt inom kulturlivet i Halland. Kommunerna har även möjlighet att söka medel för Skapande skola från Statens kulturråd, för att stärka samverkan mellan skolan och det professionella kulturlivet och öka möjligheter till elevers eget skapande.

Region Halland ansvarar för att förmedla professionella kulturprogram till Hallands kommuner. Samverkan sker bland annat genom att kommunerna och Region Halland gemensamt tar fram ett kulturutbud för barn och unga, vilket subventioneras med regionala medel. Syftet är att öka tillgängligheten till ett brett kulturutbud med hög konstnärlig kvalitet och likvärdighet. De regionala subventionsmedlen fördelas proportionerligt mellan kommunerna och beräknas efter antal barn och unga i respektive kommun.

För att barn och unga i hela Halland ska ha tillgång till ett rikt kulturliv, oavsett var de bor, får de regionala institutionerna Teater Halland, Hallands kulturhistoriska museum och Hallands Konstmuseum ett årligt och öronmärkt anslag, så kallat ”mobilitetsstöd”. Syftet med stödet är att nå barn och unga utanför den egna kommunen. Det finns även ett sökbart mobilitetsstöd med syfte att tillgängliggöra kultur för barn och unga i hela regionen.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Stärka barns och ungas rättigheter i kulturen

Barn och unga har rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet. De har också rätt att uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör dem. Region Halland ska skapa en struktur för hur arbetet med barns och ungas delaktighet och inflytande ska se ut samt formulera en plan för hur barns och ungas rättigheter i kulturen ska stärkas.

Stärka strukturen för förmedling av professionell kultur för barn och unga

En förutsättning för att barn och unga i Halland ska få tillgång till ett rikt kulturliv är en fungerande struktur för förmedling av kultur. Det gäller inom förskola, grundskola, gymnasium och under fritiden och handlar både om kultursamordning, om hur uppdrag och planer är formulerade och hur ekonomiska medel till kultur för barn och unga används.

För att kunna möta olika utmaningar, behov och förutsättningar ska regionen och kommunerna tillsammans se över det regionala subventionssystemet gällande kultur för barn och unga. En viktig aspekt är barns och ungas rätt att ta del av alla konstformer samt rätt till inflytande och delaktighet.

De flesta gymnasieskolor och friskolor saknar kultursamordnare som har till uppgift att förmedla professionell kultur inom olika konstformer. Därför behöver samverkan mellan halländska aktörer utvecklas för att stärka strukturen för förmedling av kultur till gymnasiet och fristående skolor.

Samordna regionala insatser i samverkan med kommunerna

För att få en samlad bild av kultur för, av och med barn och unga ska Region Halland kartlägga aktiviteter och målgrupper samt på vilket sätt barn och unga ges möjlighet till delaktighet och inflytande. Region Halland ska även se över vilka nätverk som finns och om dessa kan samordnas. Genom att skapa en helhetsbild av området kan regionen samordna och planera de regionala insatserna i samverkan med kommunerna.

Stärka samverkan mellan kulturskolorna och Region Halland

De kommunala kulturskolorna är en viktig arena för barns och ungas möte med konst och kultur och för möjligheterna att utveckla ett eget skapande. Regional samverkan på området kan skapa förutsättningar för gemensamma kompetensutvecklingsinsatser, erfarenhetsutbyte och ett breddat och mer tillgängligt utbud. Region Halland och de kommunala kulturskolorna ska utveckla formerna för samverkan.

Öka tillgängligheten för barn i behov av särskilt stöd

Alla barn och unga oavsett bakgrund och funktionalitet ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Särskilda insatser ska därför göras för att barn och unga med olika typer av funktionsnedsättningar ska kunna ta del av aktiviteter och program. Även barn som främst kommunicerar med annat språk än svenska eller har andra behov av anpassningar ska uppmärksammas.

Detta vill Region Halland:

- stärka barns och ungas rättigheter i kulturen
- stärka strukturen för förmedling av professionell kultur för barn och unga
- samordna regionala insatser i samverkan med kommunerna
- stärka samverkan mellan Region Halland och kulturskolorna
- öka tillgängligheten för barn i behov av särskilt stöd.

Breddat deltagande i kulturlivet

I Halland ska alla människor ha möjligheten att vara delaktiga i kulturlivet. De ska kunna bidra utifrån sina förutsättningar, oavsett kön, könsidentitet, sexuell läggning, ålder, funktionalitet, etnicitet, trosuppfattning, socioekonomi och utbildningsnivå. Ingen ska lämnas utanför.

Den regionala kulturpolitiken syftar till att säkerställa en stor variation i utbudet och ska uppmärksamma och åtgärda ojämlikhet när det gäller tillgång och möjligheter.

Jämlikhetsarbetet ska genomsyra Region Hallands alla ansvarsområden i det halländska kulturlivet: som arbetsgivare, ägare, arrangör, uppdragsgivare, beställare, finansiär och som ansvarig för kulturpolitiken. Vid beslut och resursfördelning ska frågor ställas utifrån ett jämlikhetsperspektiv och för att aktivt säkra likvärdig tillgång till kultur. Utan medvetenhet och kunskaper om konsekvenser av beslut finns risk för bristande jämlikhet i fördelning av resurser och i de möjligheter som skapas.

Arbetet ska utgå från Region Hallands värdegrund. Den egna verksamheten ska vara ett föredöme för andra.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Höja kompetensen för att bredda kulturdeltagandet

Det föreligger stora skillnader i kulturvanor och deltagande i kulturlivet mellan olika grupper i befolkningen sett till kön, ålder, boendeort och socioekonomiska faktorer.

Insatser för att höja kompetensen inom området breddat deltagande ska göras. Med breddat deltagande menas att konst och kultur ska komma breda grupper av invånare till del, utifrån aspekter som till exempel socioekonomiska och geografiska förhållanden samt diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder).

Region Halland ska i samverkan med kommuner, kulturinstitutioner, professionella kulturutövare och idéburen sektor verka för ett breddat deltagande.

Stärka äldres möjligheter att uppleva och skapa kultur

Äldre personer, som av olika skäl har svårt att ta del av kulturlivet eller att få möjlighet till eget skapande, har rätt till ett aktivt och kulturellt rikt liv och ett socialt sammanhang som bidrar till livskvalitet. Region Halland och kommunerna har därför tecknat en överenskommelse om samverkan kring kultur för äldre.

Öka tillgängligheten för människor med funktionsnedsättning

Nedsatt funktionsförmåga ska inte vara ett hinder för deltagande i det halländska kulturlivet. För att skapa tillgänglighet på lika villkor krävs insatser när det gäller såväl kulturlivets lokaler som dess information och verksamhet. Det kan exempelvis handla om att avhjälpa fysiska hinder, att skapa tillgängliga e-tjänster och webbsidor och att erbjuda tolkning av kulturens innehåll.

Kultur i Hallands arbete utgår från dokumentet *Vänd på vagnen! Handlingsplan för tillgänglighet till regionalt kulturliv för personer med funktionsnedsättning* och sker i samverkan med Regionala funktionshindersrådet. Handlingsplanen Vänd på vagnen! ska ses över och uppdateras. De regionala kulturaktörer som får statligt stöd har handlingsplaner och måste visa att de lever upp till de krav som Kulturrådet ställer.

Stärka nationella minoriteters språk och kultur

Sveriges nationella minoriteter är en del av det svenska kulturarvet, vår historia och vår samtid. Något som bland annat visar sig i föremål och berättelser samt att det finns invånare i Halland som tillhör de nationella minoriteterna.

Judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar har länge varit marginaliserade. Detta medför att det nu behövs kunskap och information, både ifråga om rättigheter och om synliggörande.

För att stärka nationella minoriteters språk och kultur ska Region Halland aktivt söka dialog med företrädare för nationella minoriteter samt öka samverkan med länsstyrelsen, övriga verksamheter inom regionen samt kommunala arenor såsom folkbiblioteken. Se vidare under avsnittet Biblioteksverksamhet i denna plan.

Utveckla hållbart resande och tillgång till kultur i hela Halland

Tillgänglighet för alla innebär bland annat att det ska vara lätt att ta sig till kulturarrangemang. De klimatutmaningar samhället står inför gör det än mer angeläget att kunna erbjuda kultur i hela Halland, samt att kunna erbjuda goda kollektiva resmöjligheter. Ett utvecklat samarbete mellan Kultur i Halland och Hallandstrafiken är därför angeläget. Kulturarrangörer kan underlätta för publiken genom att anpassa tider till kollektivtrafikens tidtabeller.

Detta vill Region Halland:

- höja kompetensen för att bredda kulturdeltagandet
- stärka äldres möjligheter att uppleva och skapa kultur
- öka tillgängligheten för människor med funktionsnedsättning
- stärka nationella minoriteters språk och kultur
- utveckla hållbart resande och tillgång till kultur i hela Halland.

Digital kulturutveckling

Kultur, liksom allt annat i samhället, påverkas av digitaliseringen. Det kan handla om distribution av kultur, om digitala verktyg i produktion av kultur eller om möjligheten att bo och verka som utövande konstnär med god tillgång till uppkoppling med hög kapacitet. Det kan handla om möjligheten att digitalisera arkiv och samlingar och om vem som kan ta del av dessa.

Digitaliseringen gör det lättare att skapa och sprida kultur men utmanar samtidigt upphovsrätten och möjligheten att ta betalt för konstnärliga produkter. Digitaliseringen möjliggör att konst når många fler men utmanar tillgången till fysiska mötesplatser. Digitaliseringen öppnar för interaktiva kulturmöten, men det finns en risk att de som befinner sig utanför den digitala världen utestängs. Etablerade institutioner får slåss med mindre, kanske helt okända, kulturyttringar om det digitala utrymmet. Halländska kulturskapare konkurrerar med hela världens utbud.

Vi kommer att se nya digitala konstnärliga uttryck.

I *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024* beskrivs på flera olika ställen hur digitalisering – i ordets olika betydelser – är ett medel i utvecklingen. Det innebär att nedanstående utvecklingsmöjligheter konkretiseras under andra rubriker.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Ta tillvara de möjligheter nya digitala distributions- och produktionsformer medför

Region Halland ska stödja utvecklingen av nya distributionsformer för att kultur ska nå fler individer och grupper. Region Halland ska också stödja nya konstnärliga produktionsformer och ta tillvara möjligheterna till digital innovation.

Öka den digitala kompetensen

Den digitala transformationen riskerar att öka gapet mellan befolkningsgrupper. Region Halland ska motverka detta genom utbildningsinsatser.

Detta vill Region Halland:

- ta tillvara de möjligheter nya digitala distributions- och produktionsformer medför
- öka den digitala kompetensen.

Fristadskonstnär

Yttrandefriheten ska stärkas och försvaras. Genom samarbete mellan Region Halland och intresserade kommuner ska Halland erbjuda fristad där förföljda konstnärer kan utöva sitt konstnärskap. Som fristad förbinder man sig att ta emot en konstnär under minst en tvåårsperiod och stå för bostad, uppehälle, försäkringar och sjukvård. Fristaden ska också svara för kontakten med myndigheter, hjälp med uppehållstillstånd samt för eventuell undervisning i svenska.

Region Halland har ett påbörjat samarbete med Falkenbergs kommun och Artist Protection Fund och detta kommer att fortsätta. Även andra samarbetspartner kan bli aktuella.

Detta vill Region Halland:

- verka för att tillsammans med kommun ta emot fristadskonstnär.

Kultur och hälsa

Kultur och hälsa är ett tvärsektoriellt område där konst och kultur används för sjukdomsförebyggande och läkande processer. Forskning har visat att kulturupplevelser kan förebygga ohälsa genom att ge människor en känsla av sammanhang och en bättre beredskap att möta sjukdomar, psykiska trauman och sociala problem. Kulturupplevelser erbjuder även möjlighet till socialt deltagande och kan ha en positiv inverkan på den psykiska hälsan genom att öka självkänslan och ge livsmening. Forskning visar även att kultur kan ge positiva fysiologiska effekter. Kultur kan därmed utgöra ett komplement i rehabiliteringsarbete.

Region Halland har de senaste åren genomfört pilotprojekt inom området kultur och hälsa, varav några har följts av forskare. Ett exempel är rapporten *Dansen*

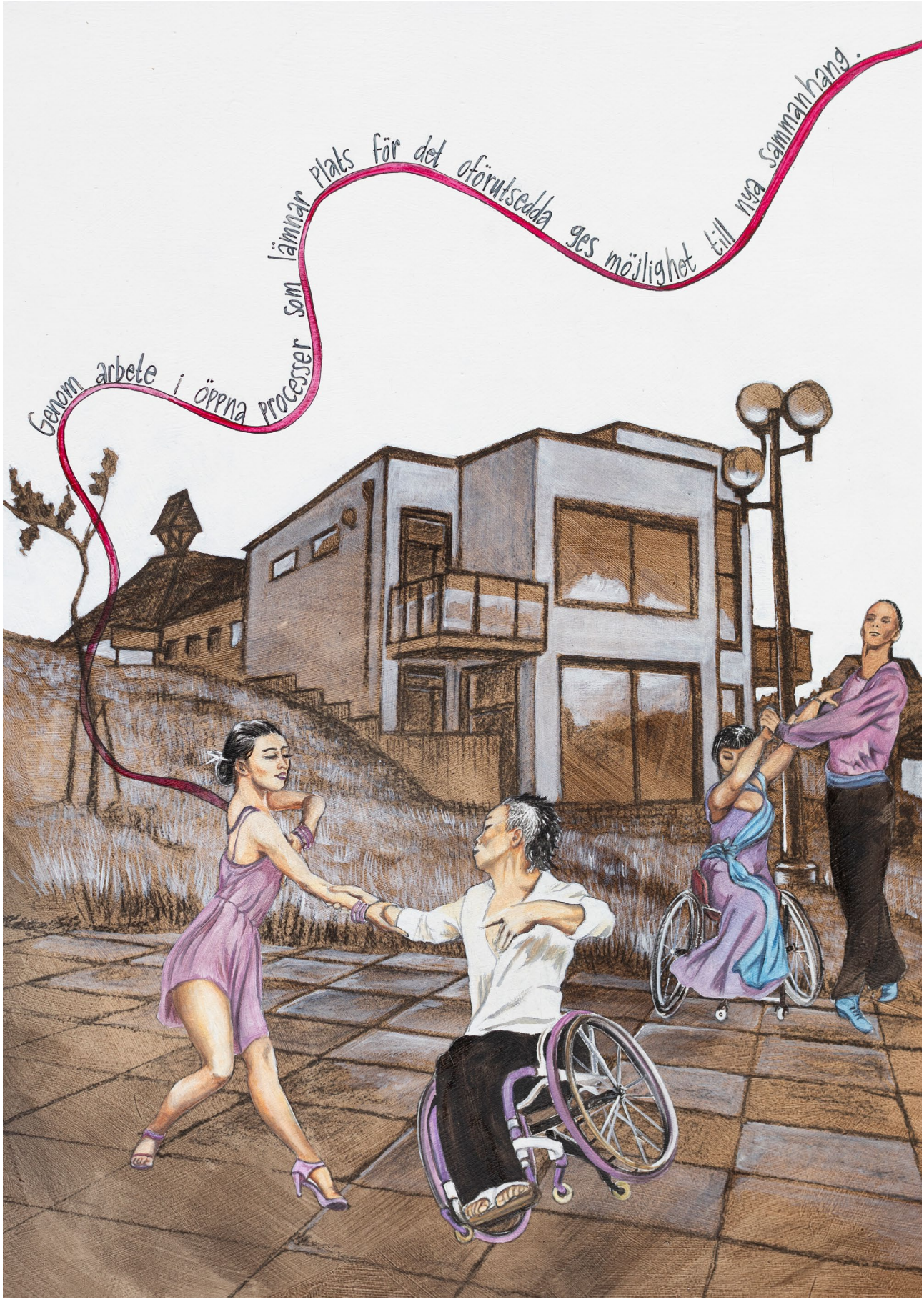

Genom arbete i öppna processer som lämnar plats för det oförutsedda ges möjlighet till nya sammanhang.

gör skillnad – "Jag kan trots Parkinson" som klargör vilka effekter och resultat som uppnåtts genom ett av Region Hallands pilotprojekt.

Region Halland har de senaste åren arbetat tillsammans med samtliga kommuner med föreläsningsserier och workshoppar riktade till personer i ungas närhet och unga själva i syfte att öka ungas psykiska välbefinnande – Psyklyftet.

Kulturens förmåga att underlätta för och stärka personer med smärttillstånd, långvarig sjukskrivning eller lättare psykisk ohälsa ska vara i fokus under kulturplaneperioden. Kulturinsatser kan minska behov av vård och underlätta återgång till arbete. Region Halland vill tillsammans med kommunerna finna en väg att samverka kring kulturaktiviteter som stöd för personer i rehabilitering.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Ta fram en modell för kulturaktiviteter som stöd för personer i rehabilitering i samarbete med kommunerna

Region Halland ska ta fram en modell för kulturaktiviteter som stöd för rehabilitering i Halland. Arbetet syftar till att utveckla hållbara strukturer för området, såväl inom den egna organisationen som i kommunerna. Pilotprojekt genomförs i en eller två kommuner.

Utveckla samverkan inom folkhälsoområdet

Kultursektorns samverkan med hälso- och sjukvården, äldreomsorgen samt de aktörer som verkar förebyggande inom ett brett folkhälsoområde ska utvecklas i Halland. Samverkan och dialoger kan initieras via *Bästa samverkansplatsen*. Region Halland har tecknat en överenskommelse med Hallands bildningsförbund för att säkerställa fortlevnad och utveckling av överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre. Dessutom ska Hallands bildningsförbund samordna, främja, utveckla och förmedla kultur av hög kvalitet till äldreomsorg, handikappomsorg och föreningsliv samt bedriva utvecklingsarbete inom kultur och hälsa.

Samverka med FoU Halland och Högskolan i Halmstad

Samverkan etableras med FoU Halland och Högskolan i Halmstad för forskning kring de pilotprojekt som genomförs.

Detta vill Region Halland:

- ta fram en modell för kulturaktiviteter som stöd för personer i rehabilitering i samarbete med kommunerna
- utveckla samverkan inom folkhälsoområdet
- samverka med FoU Halland och Högskolan i Halmstad.

Kultur och samhällsbyggnad

Inom kulturområdet finns resurser och kompetenser som bör tillvaratas i samband med stads- och samhällsplaneringsprocesser. Det kan handla om att tillföra kunskaper om hur arkitektur, form, design, kulturarv, konst och kulturaktiviteter på olika sätt formar samhällen och invånarens vardag och hur det kan bidra till att lösa samhällets utmaningar. Ambitionen är att medverka till att det skapas en helhetssyn på formandet av människans livsmiljö. Fler ska få leva och bo i inkluderande, väl gestaltade och långsiktigt hållbara miljöer.

2018 antog riksdagen *Politik för gestaltad livsmiljö* som innehåller mål för arkitektur-, form- och designområdet. Politikområdet tar ett helhetsgrepp på arbetet med den gestaltade livsmiljön med målet att "Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön."

Det ska uppnås bland annat genom att "estetiska, konstnärliga och kulturhistoriska värden tas till vara och utvecklas" och att "miljöer gestaltas för att vara tillgängliga för alla". Hållbarhet och kvalitet ska inte underställas kortsiktiga ekonomiska överväganden. Gestaltad livsmiljö pekar ut områdena arkitektur, form och design, men har ett betydligt bredare perspektiv. Region Halland vill bidra till att estetiska och kulturhistoriska värden liksom platser för kulturutbud och eget skapande finns tillgängliga för alla i hela Halland. Kommunerna är centrala samarbetsparter, liksom länsstyrelsen, Högskolan i Halmstad och privata aktörer. Invånarna och kulturlivet är också viktiga att engagera i utvecklingsarbetet. Samverkan etableras utifrån parternas egna målsättningar och förutsättningar. I arbetet med kultur och samhällsbyggnad är det viktigt att vara med tidigt i planeringsprocesserna.

Detta vill Region Halland:

- utveckla tvärsektoriell samverkan inom området gestaltad livsmiljö
- ta fram en strategi och handlingsplan för arbetet med gestaltad livsmiljö i Halland.

Kulturella och kreativa näringar

En av Region Hallands uppgifter är att stötta företag som vill utvecklas och växa på ett hållbart sätt. De insatser som görs för kulturella och kreativa näringar kompletterar och samverkar med de insatser som görs nationellt och lokalt.

Kulturella och kreativa näringar (KKN) är ett samlingsbegrepp för företag som arbetar med arkitektur, design, film, fotografi, konst, mode, media, litteratur, musik, scenkonst, spel, slöjd, hantverk, kulturarv, turism och besöksnäring med mera.

Gemensamt för branscherna och företagen är att konstnärligt och kulturellt skapande är den kärna och det kraftfält som genererar ekonomiska och samhälleliga värden. De kulturella och kreativa näringarnas bidrag till BNP var 2,9 procent år 2017.

De kulturella och kreativa företagens produkter är ofta baserade på immateriella tillgångar som kan introduceras på en internationell marknad. Företagen har därför potential att exportera och internationaliseras mer. Tjänsteinnovationer och utveckling av digitala produkter och tjänster är vanligare bland kulturella och kreativa företag i jämförelse med samtliga företag.

Nätverk har stor betydelse för KKN-företagen eftersom en majoritet är soloföretag. Samverkan är en faktor som underlättar innovation och stärker företagens samlade konkurrenskraft. Företagen kan verka som förebilder för andra näringsidkare.

I Halland finns cirka 2 000 KKN-företag och 3 200 personer arbetar inom sektorn. De svarar de för 2,3 procent av den totala sysselsättningen i länet.

Företagen inom de kulturella och kreativa näringarna i Hallands län utgörs till drygt 40 procent av aktiebolag och 60 procent av andra bolagsformer. Förädlingsvärdet de skapade 2018 uppgick till drygt 1,6 miljarder kronor. Tillväxten i förädlingsvärdet inom KKN har varit betydligt svagare än i det övriga näringslivet i Halland under perioden 2010–2018.

Ett framgångsrikt utvecklingsarbete för KKN-sektorn bygger på samspel mellan kulturpolitiska och näringspolitiska uppdrag och målsättningar. Den regionala utvecklingsstrategin Halland – bästa livsplatsen 2035 är det högsta styrande dokumentet för det regionala utvecklingsarbetet. Tillväxtstrategi för Halland och Hallands kulturstrategi och kulturplan anger vilka utvecklingsinsatser som ska prioriteras 2021–2024.

Region Hallands utvecklingsarbete har fokus på att bygga kunskap om kulturella och kreativa näringar för att utifrån god kännedom om KKN-branscherna stödja innehållsinnovation, nyetableringar samt hållbar utveckling.

Tillväxtverket arbetar nationellt med målet att bidra till hållbar tillväxt i hela Sverige, genom att stärka svenska företags konkurrenskraft. Sedan 2010 arbetar Tillväxtverket specifikt med området kulturella och kreativa näringar.

Stöd till KKN-sektorn i Halland:

- Timbanken är ett stöd för alla som ska starta eller utveckla ett företag i Halland. Timbanken erbjuder fem timmars kostnadsfri rådgivning från kvalificerade konsulter och specialister. Region Halland och de halländska kommunerna står bakom Timbanken.
- Konstnärligt skapande och kulturellt utvecklingsarbete medfinansieras av Region Halland genom sökbara kulturstöd och arbetsstipendier samt genom fyraåriga överenskommelser som görs med konst- och kulturorganisationer.
- Särskilda insatser för KKN-sektorn genomförs genom projekt inom olika utvecklingsområden.
- Utvecklingsinsatser för KKN-sektorn och kommunerna initieras och genomförs även tillsammans med de sex sydliga regionerna inom ramen för *Regionsamverkan Sydsverige*.
- Företagsfrämjande organisationer och Region Hallands näringslivsavdelning erbjuder olika typer av medfinansiering och insatser för att stärka Hallands företag.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Stärka stöden till konst- och kulturutveckling

Region Hallands kulturstöd skapar förutsättningar för konstnärligt arbete och kulturutveckling. De olika formerna av kulturstöd bidrar även till utveckling och nyskapande inom de kulturella och kreativa näringarna i Halland. Region Halland vill utvärdera, utveckla och stärka stöden till professionella kulturskapare under kulturplaneperioden. Mer information om de regionala kulturstöden finns i kapitlet Professionella konstnärer och kulturskapare.

Arbeta med kunskapsutveckling

God kännedom om KKN-företagen, branscherna och deras behov och potential är en förutsättning för framgångsrikt utvecklingsarbete. Kunskapsutveckling ska ske i samverkan med berörda företag, kommuner, forskare, Region Hallands analysavdelning, företagsfrämjande organisationer, Timbanken och Regionsamverkan Sydsverige.

Tillvarata möjligheter till smart digitalisering

Insatser ska göras av Region Halland för att tillvarata digitaliseringsmöjligheter inom KKN-sektorn och därigenom bidra till utveckling av hållbara produkter och tjänster. Innovationsarenor ska skapas för samverkan mellan professionella kulturskapare, företag, akademi, kommuner, organisationer, studenter och forskare. Kunskap om hållbar produktion, konsumtion och lokala tillverkningsmöjligheter ska samlas och spridas.

Detta vill Region Halland:

- stärka stöden till konst- och kulturutveckling
- arbeta med kunskapsutveckling
- tillvarata möjligheter till smart digitalisering.

Samverkan med omvärlden

Förmågan att utveckla nya arbetssätt, agera gemensamt och komplettera varandra kommer att vara framgångsfaktorer för att möta välfärdsutmaningar och nyttja resurser strategiskt och hållbart. Förmågan att samverka i större geografier och orientera sig i komplexa strukturer med många intressenter, nivåer och politikområden kommer att vara central för att garantera professionell konst och kultur med hög kvalitet i en tid av demografiska och ekonomiska utmaningar för kommuner och regioner.

Kulturaktörer i Halland, liksom Region Halland, har lång erfarenhet av att samarbeta över region- och nationsgränser. De långvariga samarbetsrelationerna med Västra Götalandsregionen ska fortsatt tas tillvara och utvecklas.

Sedan 2016 är Sveriges sex sydligaste regioner organiserade i Regionsamverkan Sydsverige. Gemensamt arbetar Region Blekinge, Region Halland, Region Jönköpings län, Region Kalmar län, Region Kronoberg och Region Skåne för en långsiktigt hållbar utveckling i Sydsverige. Målsättningen är att skapa en grund för ökad tillväxt i Sydsverige i ekonomiskt, ekologiskt, kulturellt och socialt hänseende.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Utveckla samarbetet inom Regionsamverkan Sydsverige

Regionsamverkan Sydsveriges utskott för kultur arbetar med ledning av det kulturpolitiska positionsdokumentet *Ett enat Sydsverige skapar ett starkt Kultursverige*. Det innebär tre övergripande prioriteringar:

- Sydsverige lockar – dynamiskt och öppet med internationell lyskraft
- Sydsverige samverkar – en kulturpolitik som stimulerar samarbeten
- Sydsverige tillgängliggör – ett gränslöst Sydsverige tillgängligt för alla.

Till positionsdokumentet kopplas en handlingsplan och gemensamt utvecklingsarbete inom flera konst- och kulturområden. Kulturutskottets arbete fokuserar på kulturpolitiskt påverkansarbete, medan beredning-

grupper inom olika konst- och kulturområden arbetar för att konkret realisera positionsdokumentet.

Det finns kraft, vilja och kunskap i Sydsverige att utveckla kulturområdet och genomföra de nationella kulturpolitiska målen. Det rika och varierade kulturutbudet i Sydsverige bidrar till Sveriges attraktivitet och skapar regional utveckling. Genom att dra nytta av respektive regions styrkor och skapa hållbara, innovativa strukturer och modeller för samverkan främjas en likvärdig tillgång till kultur för invånare och besökare i Sydsverige. Utökad samverkan med den nationella nivån på kulturområdet och över politikområden skapar effektivitet i användandet av de offentliga resurserna.

Utveckla befintliga residensverksamheter samt utveckla residens inom nya områden

Kultur i Halland har länge arbetat med residens inom flera konstområden och med olika typer av avsändare. Det dynamiska in- och utflödet över regions- och nationsgränser skapar attraktionskraft och bidrar till att etablera Halland som en viktig aktör för konstnärer, både nationellt och internationellt. På samma gång stimuleras halländska produktionsmiljöer, institutioner och det lokala konstlivet. Samverkan med de halländska kommunerna har fungerat bra och varit framgångsrik. Residensverksamheterna fungerar som självständiga verksamheter och som komplement till redan befintliga halländska konst- och kulturinstitutioner.

Kultur i Halland initierar och driver flera residensverksamheter och stödjer också fristående residensverksamheter genom sökbara kulturutvecklingsstöd och fleråriga verksamhetsstöd. Detta arbete ska utvecklas och breddas till att omfatta nya områden.

Formulera och implementera en strategi för internationellt utbyte och internationellt deltagande

Internationella kulturutbyten är nödvändiga för kulturell utveckling. Att försätta kulturaktörer, publik, institutioner och invånare i dialog med samtid och omvärld är en förutsättning för att skapa en relevant och levande konst- och kulturmiljö.

Inom alla konstområden finns därför upparbetade internationella samarbeten, residens, utbytesprogram och nätverk som Kultur i Halland upprätthåller och utvecklar.

Internationalisering kan också förstås som en ambition att nå ut med det platsspecifika och regionalt unika till en internationell publik. Med ett ökat internationellt intresse för det regionspecifika öppnas nya möjligheter för Halland att ta en mer aktiv roll i att lyfta fram halländsk konst och kultur och att utveckla internationella samarbeten.

Med en samordnad strategi och plan för internationell utväxling och internationellt deltagande i samarbetsprojekt och mötesplatser kan halländskt konst- och kulturliv få en tydligare plattform för internationalisering. En satsning på att skapa förutsättningar för internationella samarbeten och internationellt deltagande kan skapa betydande värden för halländska kulturaktörer.

Minska klimatbelastande resor

Det är viktigt att det konstnärliga och kulturella utbytet med andra delar av Sverige och världen är livaktigt, men samtidigt behöver klimatbelastande resor minimeras. Samordnade turnéer, resor med tåg istället för bil och flyg och andra åtgärder som minskar klimatbelastningen ska prioriteras.

Detta vill Region Halland:

- utveckla samarbetet inom Regionsamverkan Sydsverige
- utveckla befintliga residensverksamheter samt utveckla residens inom nya områden
- formulera och implementera en strategi för internationellt utbyte och internationellt deltagande
- minska klimatbelastande resor.

Konstens frihet och kulturskaparnas ohotade självständighet är en förutsättning för kulturens utveckling.

Verksamhetsområden

I den följande delen beskrivs följande verksamhetsområden: Art Inside Out, Biblioteksverksamhet, Bild och form, Film, Konst- och kulturkritik, Kulturarv, Litteratur, Regional enskild arkivverksamhet, Scenkonst – dans, musik, teater, Slöjd och konsthantverk samt Spelkultur.

Varje avsnitt innehåller en kort beskrivning av området och den regionala infrastrukturen. All kulturverksamhet som varje år bedrivs och skapas i Halland kan av utrymmesskäl inte omnämnas och beskrivas. Med undantag av de verksamheter som uppbär regional finansiering och uppdrag har ingen namngivits. Idéburna organisationer och de professionella kulturskaparna beskrivs här endast i undantagsfall.

För vart och ett av verksamhetsområdena beskrivs utvecklingsmöjligheter och prioriteringar. Prioriteringarna knyter ibland tydligt an till övergripande mål och strategiska utvecklingsområden, men ibland är de mer kopplade till just det enskilda områdets behov och utvecklingsmöjligheter.

Art Inside Out

Art Inside Out är inget enskilt verksamhetsområde utan en kulturinstitution. Eftersom den arbetar i alla genrer beskrivs Art Inside Out under en egen rubrik.

Art Inside Out är en kulturinstitution för konstnärliga residens som bjuder in nationella och internationella konstnärer från alla genrer för att arbeta tillsammans med institutioner, invånare och lokala aktörer i Halland. Institutionen är nomadisk och verkar på olika platser i Halland. Art Inside Out drivs sedan starten 2016 av Region Halland tillsammans med de halländska kommunerna.

Residensverksamhet är ett expanderande fält nationellt såväl som internationellt. Ofta vill ett residens möjliggöra ett processbaserat och experimentellt arbete och erbjuda gästande konstnärer tid och möjlighet att fördjupa sig inom sina konstnärskap. En växande uppfattning är att residensverksamheter erbjuder nya sammanhang och modeller för kunskapsutveckling och förståelse, inte bara för konst- och kulturområdet utan också för samhället i stort.

Residensen i Art Inside Out är ofta tematiska med ambitionen att hitta skärningspunkten mellan en plats och en konstnär. Genom arbete i öppna processer som lämnar plats för det oförutsedda ges möjlighet till nya sammanhang, där konst genererar reflektion, kreativa lösningar och nya sätt att se på världen. De inbjudna konstnärerna tillför konstformer och konstnärliga förhållningssätt som inspirerar och kompletterar institutioner, verksamheter och konstnärer som har sin bas i Halland.

Art Inside Out arbetar aktivt med lokal förankring genom att invånare, institutioner, idéburen sektor och regionens konstnärer ges möjlighet att ta del av och involveras i de residens som genomförs. Ett välförankrat residens kan ge upphov till processer som pågår långt efter det att residenskonstnärerna lämnat platsen. Ett dynamiskt in- och utflöde över regions- och nationsgränser stimulerar konstnärlig utveckling och bidrar till att etablera Halland som en viktig aktör för konstnärer.

I samverkan med kommunerna etableras lokala beredningsgrupper och arbetsgrupper som deltar i planering och genomförande av de olika residensen. I dialog med respektive värdkommun bestäms tema och plats för residenset. Verksamheten fördelas så jämnt som möjligt mellan kommunerna, med hänsyn till deras praktiska och ekonomiska förutsättningar. Ett avtal ligger till grund för samarbetet mellan regionen och kommunerna.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Arbeta med alla konstformer med fokus på samtida uttryck

Art Inside Out ska arbeta med alla konstformer med ett särskilt fokus på samtida uttryck. Institutionen har som ambition att skapa konstnärlig förnyelse som utmanar synen på konstbegreppet.

Utveckla möten mellan konstnärskap och platser

Art Inside Out ska arbeta med lokal förankring där invånare, institutioner, lokala aktörer, idéburen sektor och regionens konstnärer ges möjlighet att ta del av och involveras i verksamheten. Perspektivet Gestaltad livsmiljö ligger i linje med institutionens arbete och öppnar för ny samverkan. När det är relevant ska Art Inside Out också samverka med aktörer och verksamheter utanför konst- och kulturområdet.

Skapa riktade insatser för barn och unga i alla residensproduktioner

Art Inside Out ska främja mötet mellan barn och unga och professionella kulturskapare. I varje residensproduktion ska medskapande insatser utvecklas för barn och unga.

Arbeta med förmedling, spridning och tillgänglighet

Art Inside Out ska förmedla, sprida och tillgängliggöra institutionens arbete. Det görs lokalt, regionalt, nationellt och internationellt genom seminarier, workshoppar och presentationer samt digitalt genom AIO Journal som består av text, video och poddar som publiceras på institutionens webbplats. Art Inside Out ger också ut AIO Magasin med ett nummer per residens. AIO Magasin återfinns på de halländska biblioteken och distribueras nationellt till kulturinstitutioner.

Utveckla nationell och internationell samverkan

För att skapa en verksamhet med hög kvalitet ska Art Inside Out samverka med nationella och internationella kulturinstitutioner, konstorganisationer, akademi och forskning. Samverkan syftar till att säkra konstnärlig spets för de residens som genomförs samt att sprida Art Inside Outs verksamhet i konst- och kulturvärlden.

Detta vill Region Halland:

- arbeta med alla konstformer med fokus på samtida uttryck
- utveckla möten mellan konstnärskap och platser
- skapa riktade insatser för barn och unga i alla residensproduktioner
- arbeta med förmedling, spridning och tillgänglighet
- utveckla nationell och internationell samverkan.

Biblioteksverksamhet

Biblioteken ska ge Hallands invånare tillgång till fri och pålitlig information. De förmedlar kunskap och bidrar till fri åsiktsbildning. Biblioteken ska vara tillgängliga för alla och fungera som attraktiva mötesplatser.

Biblioteken ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt för kulturell verksamhet. För att nå hit ska folkbibliotekens utveckling stärkas, kvaliteten i deras verksamhet höjas och samverkan dem emellan uppmuntras.

Biblioteksverksamheten regleras av bibliotekslagen som grundar sig på Unescos folkbiblioteksmanifest samt på de mänskliga rättigheterna enligt FN. Även det pågående arbetet med en nationell biblioteksstrategi och den regionala biblioteksplanen påverkar verksamhetens inriktning. De nationella målen för litteratur- och läsfrämjande är utgångpunkt för bibliotekens läsfrämjande arbete. Skolbiblioteken regleras i biblioteks- och skollag. Prioriteringarna nedan utgår från dessa styrdokument samt regionala behov och utvecklingsmöjligheter.

Det halländska bibliotekslandskapet utgörs av folkbibliotek, skolbibliotek, högskolebibliotek, sjukhusbibliotek och av den regionala biblioteksverksamheten, Regionbibliotek Halland.

Den regionala biblioteksverksamheten ska stärka folkbibliotekens och skolbibliotekens utveckling i alla kommuner i Halland. Detta sker genom att främja samverkan, ge fortbildningar, stödja projekt, driva metodutveckling samt genom omvärldsbevakning. En viktig påverkansroll är att tillsammans med andra regioner, kommuner och nationella institutioner utforma den nationella biblioteksverksamheten.

Enligt bibliotekslagen ska Region Halland, tillsammans med all annan regional biblioteksverksamhet, ha en antagen biblioteksplan. Region Halland ska, tillsammans med folkbiblioteken, kontinuerligt följa upp hur biblioteksplanernas kvalitet kan höjas.

Till kärnområdena för den regionala biblioteksverksamheten hör små barns språkutveckling och utveckling

av metoder för bibliotekens arbete med litteratur och digitala tjänster. Arbetet med litteratur och läsfrämjande beskrivs utförligare i kapitlet Litteratur i denna plan.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Utveckla metoder och höja kunskapsnivån för arbetet med biblioteksslagens prioriterade grupper

Alla ska ha tillgång till läsning och information. För att säkra att personer med olika funktionsnedsättningar har detta behöver bibliotekspersonalen kontinuerligt kompetensutvecklas. Som utgångspunkt ska en arbetsstruktur tas fram i dialog med intresseorganisationer.

Läsombuden tillförsäkrar boende på servicehem och särskilda boenden tillgång till litteratur och läsning. En förnyad satsning på dessa bör ske.

Inom Språkstart Halland behövs handledningar för att nå biblioteksslagens prioriterade grupper. Allt material om Språkstart Halland ska finnas tillgängligt på lätt svenska samt på de språk som barnens vårdnadshavare använder. Även behovet av tolkar ska regelbundet ses över.

Sveriges fem nationella minoriteter och deras språk (finska, meänkieli, samiska, romani chib och jiddisch) är prioriterade i biblioteksslagen. En struktur för hur arbetet kan ske finns och denna ska implementeras i biblioteksverksamheterna. Region Halland ska arbeta med att synliggöra de nationella minoriteterna samt höja kunskapsnivån om dessa hos tjänstepersoner, framför allt inom folkbiblioteksområdet.

Teckenspråk kallas ibland för Sveriges sjätte minoritetsspråk och kommer att omfattas av särskild omsorg genom utbildningsinsatser för biblioteksanställda.

En bred språklig kompetens är en tillgång för både individ och samhälle. Biblioteken vill därför stödja personer med annat modersmål än svenska. En del i detta arbete är att nå de författare som skriver på andra språk än svenska.

Arbeta för barns och ungas rätt till läsglädje och ett eget språk

Genom Språkstart Halland uppfyller Halland biblioteksslagens krav på språkutveckling för barn och unga. Denna insats understödjer också läsglädje. Insatsen behöver fortsatt implementering, metodutveckling och forskning.

Läsa för integration (LFI) är en metod utvecklad av Läsfrämjarinstitutet, som stimulerar till läsning och understödjer språkutveckling. LFI riktar sig till familjer med barn mellan tre och elva år och tar vid där Språkstart Halland slutar. Biblioteken i Halland ska erbjudas utbildning i metoden LFI.

”Bokpratsstafetten” är en årlig kollegial delning av information kring utgivningen av barn- och ungdomslitteratur. Denna behöver metodutvecklas, breddas till olika genrer och bibliotekstyper, samt omfatta alla åldrar.

Arbetet med barns och ungas läsning och språkutveckling utvecklas bäst i samverkan mellan olika professioner. Samarbetet ska systematiseras.

Lyfta och utveckla bibliotekens roll i det demokratiska samhället

Bibliotekens samhällsinriktade program är ett viktigt redskap för att bibehålla en offentlig debatt. Tillsammans med folkbiblioteken ska regionbiblioteket metodutveckla men också praktiskt arbeta kring programverksamhet.

Bibliotekens demokratiuppdrag pekas tydligt ut i biblioteksslagen. Redskap är biblioteket som ett öppet och neutralt rum samt bibliotekariernas förmåga att understödja ett källkritiskt kunskapsinhämtande. Biblioteken finns överallt. Till nästa val ska därför Region Halland understödja folkbibliotekens arbete med att öka valdeltagandet.

Information ges i olika format. Kunskap kring källkritik och källtillit behöver öka. En särskild insats inom MIK-området (medie- och informationskunnighet) riktad mot ungdomar ska göras i samarbete med folk- och skolbibliotek.

Region Halland ska också, tillsammans med folkbiblioteken, inventera olika strategier för att nå både användare och icke-användare, bland annat genom handledning i tjänstedesign.

Fortsätta insatser för att höja den digitala kompetensen och minska det digitala gapet

Det digitala gapet behöver minska genom utbildningsinsatser. För att kunna bli digital måste man vara läskompetent. Den digitala litteraciteten kräver både kognitiva och tekniska färdigheter. En särskild satsning för att tillförsäkra hallänningarna möjlighet att utveckla sin läskompetens och sin digitala litteracitet ska ske.

Projektet *Digitalt först med användaren i fokus* för folkbibliotekspersonalen följs upp med utbildningsinsatser, bland annat genom lärplattformen Digiteket.

Inom digital ledning ska Region Halland tillsammans med folkbibliotekscheferna utbildas i ”Att leda digital förändring med tillitsbaserad styrmodell”.

Den digitala transformationen riskerar att öka gapet mellan befolkningsgrupper eftersom den tekniska apparaturen är dyr att införskaffa. Region Halland ska vara med i den diskussion som förs om det offentligas, särskilt bibliotekens, ansvar och möjlighet att motverka klyftorna.

Avsaknaden av en säker digital infrastruktur lyfts allt mer. Detta gäller även biblioteken, och Region Halland ska fortsatt vara en stämma som ställer frågor kring ägandeskapet av den digitala infrastrukturen både till form och innehåll.

Inventera och analysera om biblioteken finns tillgängliga för alla

Bibliotekslagen slår fast att biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. Det är en målsättning som biblioteken har svårt att utvärdera eftersom relevanta mått saknas. Region Halland ska därför tillsammans med folkbiblioteken skapa en översikt av biblioteksverksamheten utifrån ett halländskt perspektiv.

Behovet av den uppsökande verksamheten ökar. Regionbiblioteket ska därför understödja en förnyelse av *Biblioteket kommer*.

DigidelCenter, som finns i Hylte, är ett sätt för biblioteket att finnas tillgängligt för alla. Övriga folkbibliotek arbetar med frågan på annat sätt. En önskan finns att arbeta tillsammans och regionbiblioteket ska samordna detta arbete.

Förbättra förståelsen för skolbiblioteksuppdragets betydelse för elever att nå sitt bästa resultat

Tillgången till skolbibliotek är inte likvärdig och dess pedagogiska roll är inte inskriven i skollagen. Därför behövs ett fortsatt arbete för att lyfta fördelarna med ett i undervisningen integrerat skolbibliotek, där skolbibliotekariens kompetens tas tillvara. Allt i syfte att underlätta för eleverna att nå bästa resultat.

Detta vill Region Halland:

- utveckla metoder och höja kunskapsnivån för arbetet med bibliotekslagens prioriterade grupper
- arbeta för barns och ungas rätt till läsglädje och ett eget språk
- lyfta och utveckla bibliotekens roll i det demokratiska samhället
- fortsätta insatser för att höja den digitala kompetensen och minska det digitala gapet
- inventera och analysera om biblioteken finns tillgängliga för alla
- förbättra förståelsen för skolbiblioteksuppdragets betydelse för elever att nå sitt bästa resultat.

Bild och form

Bild- och formområdet innefattar bildkonst, arkitektur, fotografi, skulptur, form och design, men också olika gränsöverskridande uttryck där samtidskonsten ofta befinner sig.

Halland har ett rikt konstliv med många aktörer: konstmuseer, konsthallar, gallerier, bild- och formkonstnärer, konstnärsföreningar, konstföreningar, konstnärsdrivna arenor, studieförbund samt ett regionalt resurscentrum för konst. Tillsammans erbjuder de viktiga publika platser samt fungerar som noder för konstlivet i hela regionen.

Institutionerna med särskilda regionala överenskommelser utgör en stabil och dynamisk förutsättning för utvecklingen av Halland som konstregion. Utöver Hallands Konstmuseum med sitt regionala konstuppdrag och Hallands kulturhistoriska museum med basutställningar och tillfälliga utställningar, så har Region Halland även tecknat regionala överenskommelser med Mjellby konstmuseum som centrum för surrea-

Samhällsdebatten skulle utvecklas av att fler deltar i det offentliga kritiska samtalet.

listisk konst, Teckningsmuseet i Laholm som centrum för teckningskonst, Tjolöholms slott som unik Arts & Crafts-anläggning, Unnaryds Bonadsmuseum med sin samling av bonadsmåleri, Konsthallen i Hishult, samt Rian som påbörjat ett för regionen viktigt utvecklingsarbete inom designområdet.

Kollektivverkstäderna i Halmstad och Varberg, olika typer av produktionsplattformar och ateljéer är viktiga delar av bild- och formområdets infrastruktur och säkerställer att konst kan produceras. Halland ingår i Konstnärscentrum Västs interregionala samverkansområde, och centrumbildningen erbjuder bland annat stöd till konstnärer i deras yrkesaktiva roll och verkar för arbetsmöjligheter inom bildkonstområdet.

På utbildningsområdet finns en grundläggande bild- och konstlinje på Löftadalens folkhögskola samt Hallands konstskola i Halmstad som är knuten till Katrinebergs folkhögskola. Studieförbunden har en omfattande cirkelverksamhet inom bild- och formområdet. På kommunal nivå erbjuder kulturskolorna barn och unga möjlighet att skapa och ta del av konst.

Hallands Konstmuseum, som ingår i Stiftelsen Hallands länsmuseer, bedriver regional museiverksamhet. Museet samlar, visar och vårdar konst och ska fungera som nav och drivkraft för att stärka och utveckla konstlivet i Halland. Med utökade och mer ändamålsenliga lokaler har Hallands Konstmuseum fått helt nya förutsättningar att visa konst av nationell och internationell betydelse. Museet har också fått förbättrade möjligheter att fungera som bas för det regionala utvecklingsarbetet för konst i hela Halland.

Hallands Konstmuseums verksamhet ska genomsyras av ett inkluderande synsätt, en tillgänglig atmosfär och bedrivas i samverkan med det omgivande samhället. Museet ska vara en mötesplats där upplevelser varvas med samtal om angelägna frågor i samtiden och ge möjlighet till fördjupad kunskap. Ett medvetet arbete kring digitalisering av museets samling bidrar till att göra den mer tillgänglig i såväl Halland som omvärlden.

Resurscentret Konst i Halland drivs av Hallands Konstmuseum genom en överenskommelse och i samverkan med Region Halland. Konst i Halland arbetar med utvecklingsfrågor inom bild- och formområdet. Genom residensverksamhet, internationella utbyten, konstpedagogiska satsningar, nätverksarbete, aktiva scener för samtidskonst och seminarieverksamhet stärks och stimuleras det halländska konstlivet och dess aktörer. För att tillgängliggöra information om halländska konstnärer och regionalt konstutbud finns den digitala samlingsplatsen och informationskanalen konstihalland.se.

Konst i Halland arbetar aktivt för att förbättra bild- och formkonstnärernas arbetsmöjligheter, villkor och synlighet. De statliga medverkans- och utställningsavtalen, MU-avtalen, slår fast konstnärers rätt till ersättning vid utställningar och ska fungera som tydliga riktlinjer för såväl regionala som kommunala konstaktörer. Samverkan mellan stat, region och kommuner är en förutsättning för att bevaka och stärka konstnärers villkor.

Konstexpressen är Konst i Hallands mobila konstpedagogiska resurs, vilken engagerar halländska konstnärer i pedagogiska satsningar som främjar barns och ungas möten med professionell bild- och formkonst samt möjlighet till eget skapande.

Konst i Halland driver ett regionalt nätverk för kommunala och regionala utställningsarenor och konstenheter. I nätverket lyfts gemensamma frågor kring upphovsrätt, offentlig konst, gestaltningar, destinationsutveckling samt fortbildning.

Estetiska och konstnärliga värden påverkar alla människor dagligen och handlar i grunden om livskvalitet. De har stor betydelse för att skapa offentliga rum med långsiktiga och hållbara kvaliteter där invånare, oavsett bakgrund, kan möta konst i vardagen. Det är av vikt att verka för att det konstnärliga arbetet tidigt införlivas i samhällsbyggets processer. Sedan 2018 finns det nya politikområdet gestaltad livsmiljö – konst, arkitektur, form, design och kulturarv – som utgår från en helhetssyn på formandet av livsmiljön.

Region Halland tillämpar enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer, det vill säga att minst en procent av budgeten vid ny-, om- och tillbyggnad ska användas för konstnärlig gestaltning. Upphandling ska göras i enlighet med Lag om offentlig upphandling (LOU). Region Halland ansvarar för inköp av konst och konstgestaltningar till Region Hallands fastigheter och verksamheter. Region Hallands konstsamling, Artoteket, består av mer än 11 000 verk som placeras ut i syfte att ge invånarna en variation av

uttryck, bidra till bättre miljöer att vistas i och vara en del av den vårdande processen. Konstsamlingen utökas kontinuerligt med nyinköp, i första hand från etablerade gallerister i regionen men även från aktörer i övriga Sverige.

Området bild- och form har potential att utveckla Halland till en av Sveriges mest attraktiva konstregioner. Kommunerna har tillsammans med regionen tagit fram och inlett arbetet med handlingsplanen *Attraktiv konstregion – för konsten, konstnärerna och publiken*, som syftar till att stärka hela konstsektorn.

Inom ramen för Regionsamverkan Sydsverige pågår ett utvecklingsarbete inom bild- och formområdet som fokuserar på tre områden: växelverkan mellan stad och landsbygd, kunskapsuppbyggnad och kunskapsutbyte samt internationella nätverk. Det interregionala utvecklingsarbetet stärker Hallands utveckling till attraktiv konstregion genom att bland annat stimulera och utveckla residensprogram, synliggöra och utveckla konstnärliga produktionsplattformar och skapa arenor för konstkritik i Sydsverige.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Stärka Halland som attraktiv konstregion

Arbetet med en attraktiv konstregion – för konsten, konstnärerna och publiken, syftar till att stärka hela konstsektorn.

För att stärka konstnärernas möjlighet att bo och verka i Halland behöver infrastrukturen fungera och produktionsplattformar, kollektivverkstäder, ateljéer och utställningsmöjligheter finnas. Samverkan mellan kommuner och region är en förutsättning för att kunna stödja dessa miljöer och mötesplatser.

För att ge invånare och besökare i Halland tillgång till berikande konst- och kulturupplevelser behöver konstinstitutioner och konstaktörer stärkas. Ett publikarbete står i centrum för destinationsutveckling för attraktiva besöksmål. Ett breddat deltagande där landsbygdens invånare och grupper som idag inte ges likvärdiga möjligheter att uppleva och skapa kultur ska särskilt beaktas.

Strategin och handlingsplanen för arbetet med gestaltad livsmiljö i Halland blir ett viktigt framtida dokument för arbetet med en attraktiv konstregion.

Främja barns och ungas möten med professionell bild- och formkonst och möjlighet till eget skapande

Barn och unga ska ges möjlighet att ta del av konstupplevelser och att själva skapa såväl i förskolan och skolan som på fritiden. Museer, konsthallar, kulturskolor och studieförbund i Halland erbjuder konstpedagogisk verksamhet riktad till barn och unga. Konstexpressen är en mobil resurs som engagerar konstnärer i pedagogiska utvecklingsprojekt för barn och unga.

Region Halland ska verka för att professionella konstnärer ges ökade förutsättningar att utveckla konstpedagogisk kompetens, som kan användas i Skapande skola-projekt eller egen verksamhet. För att stärka det konstpedagogiska fältet i regionen ska ett nätverk för yrkesverksamma konstpedagoger etableras. I detta ingår också pedagoger på konstmuseer och konsthallar.

Genom att stärka samarbetet mellan kultursektor och skola skapas förutsättningar för att ge alla barn och unga tillgång till olika konstformer. Detta kräver en bred samverkan mellan regionen och kommunerna, olika stödformer och ökad kunskap om varandras verksamhetsområden.

Delta aktivt i samtal om angelägna frågor i samtiden

Att värna konstens dynamiska och fria ställning är centralt i ett demokratiskt samhälle. Genom att undersöka och problematisera rör sig konsten fritt och låter sig inte begränsas av genrer eller fasta definitioner.

Att främja tillgång till samtidskonst, kunskap och bildning är avgörande för dialog, utveckling och för att tillgängliggöra och bredda deltagandet i kulturlivet. Konstinstitutionerna och konstaktörerna i Halland har en central roll bland annat genom att arrangera mötesplatser för förmedling, samtal och utbyte av kunskap.

Digitaliseringen av konstsamlingar i regionen ger möjligheter att utveckla publikarbetet, stärka uppbyggnaden av kunskap och verka som en tillgång för pedagogiskt arbete. Hallands Konstmuseums samlingar har en särskild regional relevans. Genom forskning och dokumentation ska museet sprida kunskap samtidigt som det utmanar gängse föreställningar om konst och kultur.

För att säkerställa dialog mellan konsten och samhället har konstkritiken en avgörande betydelse. Nya former för möten, samtal och publiceringar ska utvecklas i syfte att få till stånd en högre grad av interaktion, deltagande och tillgång till kritisk reflektion.

Kompetenshöjande insatser behöver skapas för att hantera hot och hat mot konstnärer och konstinstitutioners val av program.

Erbjuda kompetensutveckling och säkra återväxt

Region Halland ska erbjuda konstfältets aktörer kvalitativ kompetensutveckling genom Konst i Halland. Konst i Halland ska även främja erfarenhetsutbytet mellan kommunala, regionala och nationella nätverk.

Regionens folkhögskolor är en viktig resurs i arbetet med att förstärka konstfältets kompetensförsörjning och återväxt.

Forskning förlagd till, eller med utgångspunkt i, det halländska konstlivet ska stimuleras.

Öka närvaron och deltagandet i nationella och internationella samarbeten

Internationell och nationell samverkan ger konstlivet i Halland höjd, ökar kvaliteten och skapar ett dynamiskt in- och utflöde av idéer.

Konst i Hallands residensprogram skapar kontaktnät på nationell och internationell nivå samtidigt som de aktiva scenerna i Halland för svensk och internationell samtidskonst stärks. Via Konst i Halland genomförs flera varianter: stipendier riktade till konstnärer med halländsk anknytning för vistelse utomlands eller på annan ort i Sverige, residensprogram där internationella konstnärer bjuds in och gemensamma utbytesprogram i samverkan med internationella residensarrangörer.

Låneverksamheten med in- och utlån till andra länder och regioner i Sverige ökar möjligheterna att arrangera utställningar av hög internationell kvalitet i Halland och synliggör konst och konsthantverk med halländsk anknytning i omvärlden.

Utveckla nya visningsformer för regionens konstsamling

Genom regionens konstsamling och pedagogiska insatser på sjukhus, vårdcentraler, i tandvården och övriga regionala verksamheter möter invånarna konst i vardagen. Användningen av regionens konstsamling ska utvecklas och tillgängliggöras genom nya visningsformer och digitalisering.

Detta vill Region Halland:

- stärka Halland som attraktiv konstregion
- främja barns och ungas möten med professionell bild- och formkonst samt möjlighet till eget skapande
- delta aktivt i samtal om angelägna frågor i samtiden
- erbjuda kompetensutveckling och säkra återväxt
- öka närvaron och deltagandet i nationella och internationella samarbeten
- utveckla nya visningsformer för regionens konstsamling.

Film

Den filmkulturella verksamheten utgår från de nationella filmpolitiska målen och arbetar strategiskt med att samordna och främja kommunernas, civilsamhällets och kulturutövarnas samarbete för ökad kompetens och kvalitet. Halland ska vara en kreativ och relevant region för filmen som konstart, pedagogiskt verktyg och näring samt få fler lokala visningsmöjligheter.

Film är både en konstform och ett massmedium med global spridning. Det är en näring som växer och skapar arbetstillfällen och ekonomiska värden. Film och audiovisuella uttryck kan såväl bidra till det offentliga samtalet som användas för att sprida desinformation och propaganda. Filmer, spel, tv-serier och sociala medieflöden bidrar på olika sätt till våra kunskaper och åsikter om samhället och världen, och utgör en viktig del av yttrandefriheten.

Film rymmer många områden och begrepp, såsom exempelvis rörlig bild, audiovisuella uttryck och digitala berättelser. Ett brett perspektiv på utvecklingsområdet film och en öppenhet inför nya tekniker bidrar till relevanta insatser.

Den halländska filmen är väl etablerad. De regionala insatserna för filmutveckling skapar långsiktiga förutsättningar för professionell filmproduktion i Halland. Ett grundläggande film- och teknikstöd möjliggör för filmare att komma igång med sina filmer, eller avsluta påbörjade. Ett starkt nätverk möjliggör goda samarbeten, god kompetens och inspelningar med hög kvalitet. Filmare återvänder till Halland för att spela in film. Personer från andra områden, till exempel journalister, musiker och konstnärer, ges möjlighet att berätta sin historia med filmens hjälp. Ett regionalt filmstöd bidrar till ett livskraftigt ekosystem för filmen, men utan externa och nationella stöd såväl som stora egna insatser från filmskaparna är förutsättningarna mindre för projekten att lyckas fullt ut.

Utvecklingen av filmen i Halland bygger på en långvarig samverkan mellan olika aktörer på främst lokal, regional och nationell nivå: Region Halland, Katrinebergs folkhögskola, gymnasieutbildningar med estetisk inriktning såsom Sturegymnasiet, Högskolan i Halmstad och Akademin Valand film i Göteborg, enskilda näringsidkare inom film, filmklubbar, biografägare, kommuner, föreningar, andra regioner samt branschföretag.

Med bas i filmhuset på Katrinebergs folkhögskola driver Region Halland ett filmresurscentrum. Där erbjuds utbildningsinsatser, nätverksträffar, tekniklån samt filmresidens. Genom ett mångårigt engagemang i International Youth Media Summit landar internationell filmkunnighet i Halland.

Läget mellan Skåne och Västra Götaland och närheten till övriga regioner i södra Sverige ger förutsättningar för samverkan inom filmens alla led. Regionsamverkan Sydsverige har inom ramen för stärkt filmkulturell samverkan prioriterat inventering och analys av filmutbildningar, inventering av biografer samt kunskapsutbyte kring filmpedagogik. På längre sikt planerar man samverkan kring certifiering av filmutbildningar, stödsystem för talangutveckling samt turnéuppdrag för större filmfestivaler. Region Halland följer utredningen för ökad filmproduktion i Sydsverige och har tecknat avtal med Southern Sweden Film Commission för samordnad filmkommissionsverksamhet.

Den nationella filmpolitik som infördes 2017 medförde nya nationella mål för filmområdet med Filminstitutet som ansvarig myndighet. Genom Region Hallands medlemskap i föreningen Filmregionerna samordnas de regionala insatserna. Filmregionernas styrelse och arbetsgrupper lyfter de gemensamma regionala filmsamverkansfrågorna till en nationell nivå i de råd som Filminstitutet organiserar.

Alla kommuner i Halland har biografer med verksamhet i olika former och med olika arrangörer. I flera kommuner finns filmstudior eller filmklubbar. Några kommuner har barnbioverksamhet. De flesta visningsplatserna har upprustad standard, men några har behov av upprustning såväl tekniskt som interiört. Antal filmdukar i Halland ligger i nivå med rikssnittet. Konkurrensen om lokaler kan vara hög. Det förekommer att biografsalonger byggs om så att antalet möjliga besökare blir mindre, vilket i vissa fall kan göra det svårt att genomföra skolbio. Filmvisning kan ske i bibliotek, kulturhus och andra samlingslokaler, vilket gör att möjligheterna till alternativa visningar och spridning av film är goda.

Filmen i Halland har med sin rika infrastruktur stora utvecklingsmöjligheter. Målsättningen med det filmutvecklande arbetet är att Halland ska vara en kreativ och relevant filmregion samt en väl ansedd och uppskattad samarbetspart.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Samordna, stödja och främja visning av film

Region Halland vill samordna och främja ett breddat filmutbud av halländsk, svensk och internationell film för alla invånare på biograf, i skolan och i andra visningslokaler.

För att nå en större publik ska platser för filmvisning inventeras och sammanhang kartläggas.

Region Halland vill bidra till arrangörsstöd, stödja publikutvecklingsarbete och festivalverksamhet samt samverka med filmklubbarna och andra aktörer.

Ett angeläget arbete är att synliggöra värdefull film som produceras i regionen. Detta kan exempelvis göras genom samverkan med arrangörer, eller genom att främja medverkan i de distributionskanaler som biblioteken erbjuder.

Samordna och främja filmkunnighet och filmskapande

Filmkunnighet är, liksom läskunnighet, viktigt i ett samhälle. Att vara filmkunnig innefattar att kunna tolka, analysera och skapa film. Det regionala utvecklingsarbetet på filmområdet för ökad filmkunnighet berör alla invånare i Halland. Filmkunnighet ingår i begreppet MIK, medie- och informationskunnighet.

Region Halland ska genom resurscentrum samordna och stödja genom att utgöra en teknisk och pedagogisk tillgång och en nätverksplats för filmkunnighet och filmskapande i Halland. Detta görs exempelvis genom filmfestivaler, kurser för barn och unga, filmpedagogiska utbildningar, teknikutlån samt stöd för filmkulturella arrangemang. Detta sker i samarbete med kommuner, skolor, civilsamhälle och filmare.

Även skol- och barnbio främjar filmkunnigheten, och bidrar till att bedriva undervisning med filmens hjälp. Genom att halländska filmer och program erbjuds varieras filmutbudet, och kan därigenom kopplas till halländsk filmproduktion.

När skapande- och visningssammanhang för barns och ungas filmande och filmer arrangeras skapas en kontinuerlig växthusverksamhet.

Samordna och verka för talangutveckling

Genom att samordna med andra filmregioner och inkludera näringsliv, destinationsutveckling och kommuner ska Region Halland stödja en varierad talangutveckling som ska bidra till en mångfacetterad filmproduktion och en stark filmidentitet.

De regionala insatserna för filmutveckling ska skapa långsiktiga förutsättningar för talangutveckling och professionell filmproduktion i Halland genom överbryggande insatser. Katrinebergs folkhögskola och dess resurscentrum för film är en drivkraft för detta. Liknande insatser görs genom filmutbildningen på Sturegymnasiet i Halmstad. Det glapp som finns mellan filmutbildning och etablering i branschen kan överbryggas genom stöd, mentor- och talangprogram, filmresidens och nätverk för unga filmare. Detta görs även genom att strukturer för samarbeten mellan olika parter utvecklas.

Initiativ till samverkan mellan regioner finns och bidrar till möjligheten att ta ett större grepp kring exempelvis talangutveckling och validering av filmutbildningar för att utnyttja kompetens och resurser mer effektivt.

Samordna och verka för filmproduktion

Region Halland skapar förutsättningar för yrkesutövare inom film att bo och verka i Halland. Det görs genom ett sökbart stöd till filmproduktion och filmverksamhet, filmstöd, kompetenshöjande insatser, nätverksträffar, residens för filmare samt olika former av samarbeten.

Region Halland ska vara en filmvänlig region med filmvänliga kommuner som kan tillhandahålla fungerande infrastruktur när större filmproduktioner letar och hittar inspelningsplatser i Halland. Förstudien *Fler filminspelningar till Halland* beskriver möjligheter och föreslagna utvecklingsinsatser.

Regionsamverkan Sydsverige utreder och skapar utvecklingsinsatser för ökad filmproduktion i Sydsverige och Halland. I det arbetet ingår det avtal som tecknats med Southern Sweden Film Commission som arbetar för att film- och tv-produktioner ska förläggas till Halland.

Vidareutveckla internationella samarbeten

Region Halland har lång erfarenhet av internationella nätverk och projekt med främst filmpedagogiskt fokus för kunskapsutbyten mellan ungdomar, filmare och filmpedagoger över hela världen. Detta arbete kan vidareutvecklas för att placera filmare med anknytning till Halland i ett globalt sammanhang och för att berika den halländska filmutvecklingen. Arbetet med att erbjuda internationella filmkonstnärer residens i Halland är påbörjat.

Detta vill Region Halland:

- samordna, stödja och främja visning av film
- samordna och främja filmkunnighet och filmskapande
- samordna och verka för talangutveckling
- samordna och verka för filmproduktion
- vidareutveckla internationella samarbeten.

Kultur svarar mot grundläggande behov hos människor att förstå sig själva, varandra, samhället och världen.

Konst- och kulturkritik

Kritik är bedömandets och återkopplingens konst. Att värdera, tolka och diskutera konst i offentligheten innebär att konsten blir föremål för samhällelig diskussion, reflektion och idéutveckling. Kritik är viktig för att skapa intresse och förståelse för konst och för utveckling av konstarterna.

Konstkritiker är uttolkare av samtida konsthändelser såsom offentliga konstverk, litteratur, scenkonst och utställningar.

Kritikens landskap har genomgått en stor förändring de senaste åren. Kritik i dagspressen har minskat dels i förekomst, dels i omfång. Så recenseras till exempel färre böcker i färre tidningar och dessutom publiceras samma recension i flera av dessa. Den längre kritiska essän har också svårt att bli publicerad. Nya digitala format har utvecklats, som bloggar, poddar, vloggar och nätbaserade kulturtidskrifter. Faktum kvarstår; antalet kritiska röster minskar, och de kritiska format som ändå skapas når inte längre den bredare allmänheten.

Den regionala kulturen saknar i hög grad sina kritiska granskare och samtalare. Det kritiska och djupa samtalet om konstens roll i samhället uteblir, något som på sikt försvagar det demokratiska bygget.

Kritikens försvinnande försvagar också publikens möjlighet att få tillgång till verk på djupet genom reflektion och kunnig vägledning. Allmänheten blir på så sätt också utestängd från ett fördjupat kritiskt samtal.

Region Halland menar att det offentliga, till exempel regioner, kommuner och kulturinstitutioner, har ett ansvar att se till att kritiken fortlever genom att pröva nya former och forum för konstkritik. Avståndet mellan kritiker och det kritiserade måste naturligtvis säkerställas – principen om armlängds avstånd ska upprätthållas.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Lyfta kritiken som en egen konstform

Region Halland vill under kulturplaneperioden skapa förutsättningar för kritikens möjlighet att utvecklas och på så vis bidra till utveckling av konst- och kulturlivet samt en livaktig samhällsdebatt.

Kritiken lyfts fram som ett konstområde och kritikern som en kulturutövare. Region Halland möjliggör därmed för kritiker att söka regionalt kulturstöd. Syftet är att de ska kunna skapa, publicera och presentera genomarbetad kritik som berör konst och kultur som skapas eller presenteras i Halland.

Utveckla nya former för kritik

Region Halland vill utveckla nya former för kritiska och öppna samtal, där utställningar och scenkonstarrangemang får fördjupad uppmärksamhet av en professionell blick som gör att såväl utövare, arrangörer som publik utvecklas. En möjlighet är att pröva kritikerresidens.

Region Halland kommer att fortsätta arbeta med kritikstöd för författare genom kritiksamtal. Former för kritikstöd för koreografer, musiker och scenkonstaktörer med syftet att bidra till konstnärlig reflektion och utveckling kommer att utvecklas.

Att hitta nya affärsmodeller och distributionsmöjligheter för konst- och kulturkritik kommer att ha betydelse för dess framtid. Region Halland kommer därför att stödja projekt som vill pröva nya metoder för detta.

Öppna det offentliga kritiska samtalet för fler röster

Samhällsdebatten skulle utvecklas av att fler deltar i det offentliga kritiska samtalet. Därför menar Region Halland att en form av deltagarkritik bör prövas. Intresserad allmänhet ska under ledning av professionell kritiker lära sig grunderna för att sedan genomföra kritiska skrivningar eller samtal om ett och samma verk. Här uppnås bredd och djup på samma gång.

Detta vill Region Halland:

- lyfta kritiken som en egen konstform
- utveckla nya former för kritik
- öppna det offentliga kritiska samtalet för fler röster.

Kulturarv

Denna plan utgår från definitionen av kulturarv i den nationella kulturarvspolitiken:

> ”Spår och uttryck från det förflutna som tillskrivs värde och används i samtiden.”

Människor i det förflutna har efterlämnat materiella och immateriella ”spår och uttryck” av olika slag som finns tillgängliga för oss idag. Hur vi i samtiden väljer ut, värderar, aktiverar och använder dessa spår kan beskrivas som kulturarvsprocessen. Vad som betraktas som kulturarv förändras därför med tiden.

Avgörande för kulturarvsprocessens legitimitet är att de spår och uttryck som används bygger på vetenskaplig grund. Samtidens prioriteringar, urval och tolkningar av det förflutna kommer till uttryck i ett individuellt såväl som kollektivt historiemedvetande.

Uttrycket ”används i samtiden” implicerar en demokratisk eller efterfrågestyrd kulturarvsprocess, som inte övertas av särintressen eller blir strikt inomvetenskaplig. Kulturarvssektorn bör till exempel tillgängliggöra forskningsresultat så att de kan ingå i en bred kulturarvsprocess. Sektorn bör också utveckla sin förmåga att fånga upp behov och förväntningar i samtiden.

Det finns en lång rad aktörer och organisationer, med olika inriktningar och perspektiv på kulturarvet, som verkar inom området.

Riksantikvarieämbetet stödjer samordning och utveckling inom kulturarvs- och museisektorn nationellt. Region Halland verkar för samordning och utveckling på regional nivå.

Länsstyrelsen är regeringens företrädare i länet och arbetar inom kulturarvsområdet med bland annat tillsyns- och tillståndsärenden enligt kulturmiljölagen. Inom fysisk planering medverkar länsstyrelsen till att kulturmiljöer uppmärksammas och tas till vara i samhällsutvecklingen. Länsstyrelsen förfogar också över medel för kulturmiljövård och fördelar dessa med målet att en mångfald av kulturmiljöer i Halland ska bevaras, användas och utvecklas.

Region Halland företräder länets invånare och arbetar inom kulturarvsområdet inom ramarna för den nationella och regionala tillväxt- och kulturpolitiken. Region Halland och länsstyrelsen tar ett gemensamt ansvar i att samverka kring kulturarvsfrågor. Även om perspektiv och uppdrag kan skilja sig åt finns många gemensamma samverkansytor. Sedan 2015 arrangerar länsstyrelsen och Region Halland gemensamt Kulturarvsdagen och Arkeologidagen i Halland.

Kommunerna arbetar med kulturarvsfrågor bland annat utifrån miljöbalken och plan- och bygglagen. Varje kommun i Halland har tagit fram kulturmiljöprogram som ska fungera som hjälpmedel i planeringen av kommunens utveckling.

Kommunerna stödjer också kulturarvsarbete genom sitt stöd till civilsamhället, inte minst till historiska föreningar och museer. Många kommuner bedriver också på eget initiativ arbete inom området.

Museers kunskapsbank, berättelser och föremål kan inspirera till möten, lärande och större förståelse mellan människor över tid och rum. Därigenom bidrar de till det demokratiska samhällets utveckling. Stiftelsen Hallands länsmuseer bedriver genom Hallands kulturhistoriska museum regional museiverksamhet och regionalt kulturmiljöarbete. Det övergripande målet är att förmedla och utveckla perspektiven på Hallands historia och samtid. Museet arbetar med kunskapsförmedling samt med utveckling och bevarande av föremålssamlingar och arkiv. Hallands kulturhistoriska museum samverkar brett med kommunerna, Länsstyrelsen i Halland, Region Halland och civilsamhället.

En viktig uppgift är också att forska om de halländska kulturmiljöerna och hur de bäst vårdas, används och utvecklas. Kulturmiljö Halland är museets avdelning för arkeologiska och byggnadsantikvariska frågor. Avdelningens uppdrag kan beröra alla tider, från äldsta stenålder till modern tid och vara av olika omfattning, från enstaka gravar till större boplatser och stadstomter.

Kulturmiljö Halland tar fram underlag för samhällsplaneringen och svarar för rådgivning i fornlämnings- och bebyggelsefrågor åt kommuner, statliga verk, enskilda exploatörer och företag. Forskningsresultaten publiceras i form av rapporter, men även i böcker och i artiklar.

Stiftelsen Hallands länsmuseer arbetar aktivt med digitala frågor och har en stor samling på DigitaltMuseum. Genom Bildstationen på Hallands Konstmuseum har ett stort antal äldre fotografier digitaliserats och genom arkivsamlingen på Hallands kulturhistoriska museum tillgängliggörs arkiven för allmänheten, både fysiskt och digitalt. Kulturmiljö Halland är etablerad som en viktig aktör inom det digitala kulturarvsområdet där innovativt och nyskapande arbete utförs, bland annat i form av 3D-modelleringar.

I Halland finns även många mindre kommunala, ideella eller privata museer. Några exempel är Garnisons- och luftvärnsmuseet i Halmstad, Rian i Falkenberg och Unnaryds Bonadsmuseum.

Den halländska hembygdsrörelsen är en av de största ideella rörelserna med över 20 600 medlemmar. Hembygdsrörelsen beskriver, tillgängliggör och dokumenterar lokal historia, samt vårdar och förvaltar ett stort antal äldre byggnader.

Högskolan i Halmstad bedriver viss utbildning och forskning inom kulturarvsområdet och är en viktig samarbetspartner.

Halland har cirka 18 500 registrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar. Huvuddelen av fornlämningarna finns i jordbruksbältet utmed kusten. Det beror på att detta område varit och fortsatt kommer att vara utsatt för hårdast exploatering. Därför upptäcks och undersöks nya lämningar företrädesvis där, medan lämningar i skogsbygden och inlandet mera sällan uppmärksammas.

I Halland finns tre kulturreservat och 53 byggnadsminnen, varav fem är statliga och övriga privatägda. Halland har även 114 kyrkor som skyddas av kulturmiljölagen.

Radiostationen i Grimeton är Hallands enda världsarv och den enda bevarade anläggningen i sitt slag. Det finns många andra platser av regionalt intresse, däribland Lugnarohögen, Tjolöholms slott och Äskhults by.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Utveckla samarbetet inom kulturarvssektorn i Halland

För att fortsatt vara relevant måste kulturarvssektorn ständigt sträva efter att möta invånarna i det som dessa tycker är viktigt och intressant, snarare än att se sig som förvaltare av en redan etablerad ordning. Parallellt med det måste det offentliga också vara garant för och hålla fast vid de grundläggande principerna om långsiktig hållbarhet och vetenskaplig förankring.

Arbetet genomförs bland annat genom nätverket Kulturarv Halland som samlar representanter från de offentligt finansierade kulturarvsaktörerna i länet. Kommunernas delaktighet i nätverket är av stor betydelse, inte minst utifrån kulturarvets starka koppling till den fysiska plats där en händelse utspelats eller ett föremål hittats. Nätverket är en nod i arbetet med att förnya, samordna och effektivisera insatserna inom kulturarvsområdet. Nätverket har ett strategiskt program för perioden 2017–2020, och ska gemensamt ta fram en analys av den samtida kulturarvsprocessen och utifrån den ett nytt strategiskt program för perioden 2021–2024.

Använda kulturarvet som resurs för ökad attraktivitet

Flera historiska platser och museer är redan idag populära besöksmål som kan utvecklas och användas på olika sätt inom destinationsutvecklingen. Flertalet platser har särskilda förutsättningar för att öka intresset för Halland som destination och livsplats.

Utifrån sina omfattande kulturhistoriska och arkeologiska samlingar, som bland annat innefattar den världsunika Bockstensmannen, har Hallands kulturhistoriska museum stora möjligheter att ytterligare bidra till Hallands attraktivitet. Museet genomför också årligen Medeltidsdagarna och andra populära publika arrangemang med historisk inriktning.

För att kulturarvet ska kunna användas för att öka Hallands attraktivitet idag måste aktörer på området våga blicka utanför det redan etablerade och aktivt samverka runt teman och inriktningar som bedöms ha ett stort allmänintresse och som upplevs som spännande och fascinerande för människor idag.

Stärka förutsättningarna för forskning om Hallands historia

Det saknas en sammanhållen och varaktig funktion för forskning och kunskapsuppbyggnad om Hallands historia, som kan samla berörda aktörer. Ett gemensamt forum ska skapas som kan underlätta till exempel gemensamma projektansökningar om forskningsmedel och fungera som arena för en vetenskaplig diskussion.

Under planperioden ska en tvärvetenskaplig forskningsplan för Halland tas fram som beskriver vilka insatser som föreslås vara prioriterade, utifrån ett vetenskapligt såväl som ett utvecklingsperspektiv. Stiftelsen Hallands länsmuseer har djupgående och omfattande kunskap om Hallands äldre historia och

ska vara ledande i detta arbete, i samarbete med Region Halland, länsstyrelsen och Högskolan i Halmstad, samt i nära samverkan med kommunerna.

Stärka demokratiseringen av kulturarvsprocessen

En förutsättning för en fungerande kulturarvsprocess är att lämningar och spår från det förflutna är tillgängliga för så många som möjligt. För att hallänningarna bättre ska kunna navigera i en kulturarvsprocess som kan ha många agendor ska tillgängligheten till kulturarvet samt förankringen i samtiden stödjas.

Många fornfynd med högt attraktionsvärde som har hittats i Halland förvaras idag på olika statliga museer i Stockholm. Dessa föremål har ofta ett högt kulturhistorisk värde och skulle på olika sätt kunna tillgängliggöras för hallänningarna.

Region Halland ska stödja kulturarvsprocessen i Halland genom att arbeta för ett tillgängliggörande på bred front, såväl fysiskt som kunskapsmässigt. Digitaliseringen medför ökade möjligheter till förmedling och tillgängliggörande av platser, bilder och text som kan nås av fler. På så sätt kan en demokratisk kulturarvsprocess stärkas.

Arbetet med nytt Program för kulturarv i Halland 2021–2024 ska utgå från ett demokratiskt deltagandeperspektiv och ska ske i nära dialog med civilsamhället.

Stärka barns och ungas tillgång till och kunskap om kulturarvet

Barn och unga har rätt att ta del av kulturarvet och ska ges möjlighet att delta i kulturarvsprocessen. Kunskap om historiska sammanhang är ett viktigt verktyg för att kunna göra egna kopplingar mellan dåtid och nutid. Detta kan bidra till en ökad känsla av samhörighet och intresse för omgivningen.

Flera aktörer i Halland bedriver pedagogisk verksamhet av hög kvalitet. Bland dessa kan nämnas Rian i Falkenberg där barn och unga möter lokalhistorien genom satsningen Stadens nycklar. På Hallands kulturhistoriska museum finns ett varierat utbud av skolprogram för hela grundskolan och gymnasiet, och på Friluftsmuseet Hallandsgården i Halmstad bedriver Hallands Konstmuseum regelbunden pedagogisk verksamhet för barn och unga.

Region Halland ska i samverkan med kommunerna och andra aktörer erbjuda barn och unga redskap som tillgängliggör kulturarvet. Region Halland ska utifrån plattformen Expedition kulturarv fortsatt arbeta för att utveckla den digitala tillgängligheten.

Detta vill Region Halland:

- utveckla samarbetet inom kulturarvssektorn i Halland
- använda kulturarvet som resurs för ökad attraktivitet
- stärka förutsättningarna för forskning om Hallands historia
- stärka demokratiseringen av kulturarvsprocessen
- stärka barns och ungas tillgång till och kunskap om kulturarvet.

Litteratur

Litteratur innefattar prosa, lyrik, essäer, fackprosa, dramatik, tecknade serier, grafiska romaner samt en mängd olika kombinationer av dessa, till exempel i spel. Litterära texter finns i många olika format, allt från tryckta böcker till digitala uttryck, performance, hörmedia och med taktila komponenter som punktskrift. En del genrer är beroende av sitt format, andra vandrar fritt mellan olika. Vissa blir till just i skärningspunkten mellan uttrycksformerna.

Litteraturen har flera viktiga roller i samhället: som konstart samt som språk- och kulturbärare.

Det fria ordet och yttrandefriheten måste värnas. Det behövs en mångfald av röster, med olika kulturella och sociala bakgrunder, erfarenheter och livsprojekt. Litteraturens roll är att ge varje individ tillgång till sin egen berättelse men också att låta honom eller henne möta historier långt bortom den egna horisonten. Litteratur av kvalitet fördjupar och problematiserar tillvaron och ger möjlighet till konstnärlig upplevelse. Alla hallänningar ska därför få tillgång till litteratur av hög kvalitet.

Litteratur- och läsfrämjande stärker varandra. Kunniga läsare inspirerar författare i deras arbete och bra litteratur utvecklar läsarna.

Det regionala utvecklingsarbetet för litteratur ska främja kvalitetslitteratur av halländskt intresse och stärka de litterära aktörernas situation. Professionella

kulturskapare inom litteratur ska ges förutsättningar för att kunna verka och bo i Halland, till exempel genom uppdrag utifrån yrkeskompetens eller riktade stöd. Vid arvodering tillämpas gällande avtal. Regionbiblioteket ska använda litteraturen som en del av det läsfrämjande arbetet.

I det litterära landskapet i Halland finns ett hundratal författare och dramatiker, ett tiotal bokförlag och några litterära sällskap. Dagstidningar recenserar fortfarande en del litteratur, kulturtidskrifter publicerar artiklar, studieförbunden driver cirklar om litteratur och anordnar kulturprogram, och ett antal föreläsningsföreningar har program. Biblioteken gör flera miljoner utlån årligen och erbjuder ett stort antal litterära program. Flera teateruppsättningar med litterär grund skapas. Samtliga kommuner utom Hylte har bokhandlare och på flera orter finns antikvariat.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Underlätta för läsaren att möta litteratur av hög kvalitet

Region Halland ska, tillsammans med bland andra Högskolan i Halmstad, utveckla metoder för att främja dels samtal om litteratur, dels möten mellan författare och läsare, kritiker och läsare, bibliotekarier och läsare och läsarna emellan. De metoder som utvecklas kan användas i läsecirklar som bibliotek, studieförbund och läsare arrangerar.

Region Halland ska verka för att fler får möjlighet att uppleva läsglädje genom högklassig litteratur. Nya metoder för social läsning, till exempel Shared reading och ett biblioterapeutiskt arbetssätt ger vana läsare möjlighet till fördjupning samtidigt som nya läsare nås.

Läsecirklar som Hela Halland läser medför möjligheter att koppla ihop kritiksamtalen om litteratur med läsecirkelverksamhet.

Bredda de litterära mötesplatserna

Region Halland vill underlätta för författare att bo och verka i regionen. En viktig förutsättning är att det finns arenor där författare, förlag med flera kan utbyta erfarenheter och knyta nya kontakter. Den halländska bokmässan fyller denna funktion. Regionbibliotek Halland ska verka för att fler bjuds in till nuvarande arenor. Ett led i det arbetet är att genomföra en kartläggning av vilka författare som bor i Halland och som verkar på andra språk än svenska. Regionbibliotek Halland ska också verka för ett kunskapsutbyte mellan olika lokala bokmässor.

En ny form av mötesplats mellan författare och läsare kan en litteraturrunda bli – en form av konstrunda där läsaren kan besöka författaren, antingen i dennas hem eller skrivateljé eller på ett närliggande bibliotek.

Utveckla litteraturen som konstart

Få författare är verksamma utanför storstäderna. Därför vill Regionbibliotek Halland inom Regionsamverkan Sydsverige utveckla och erbjuda ett talangutvecklingsprogram. Programmet ska erbjuda manusutveckling i kombination med branschkunskap, kollegiala nätverk och arbetstid i residens.

Som en särskild stödinsats planerar Region Halland att under en treårsperiod utlysa ett manusstöd till författare bosatta i Halland.

Sveriges varierade och kvalitativt högtstående utgivning har vuxit fram genom det statliga litteraturstödet som gynnat små specialiserade förlag. På regional nivå har ett litteraturstöd införts för att säkerställa att kvalitetslitteratur av halländskt värde kan ges ut. Stödformen behöver utvecklas och uppnå bättre genrespridning. Stödet ska även omfatta digitalt publicerade verk.

Författare ska kunna verka och bo i Halland. Region Halland ska arbeta för att författare får avtalsenlig ersättning vid framträdanden. Region Halland ska också uppmuntra att författare används i olika projekt och uppdrag där författarkompetens kan komma till nytta.

Utveckla arbetet med muntliga litterära uttryck

Det som sker mellan en berättare och åhörare är ett medskapande som skiftar innehåll och karaktär varje gång. Region Halland vill därför arbeta med spoken word, poetry slam och andra muntliga uttryck. Detta arbete har möjlighet att nå nya grupper.

Understödja barns och ungas möten med litteratur

Litteraturutveckling och läsfrämjande ska omfatta alla ålderskategorier, men ett särskilt fokus ska vara barn och unga. Därför vill Region Halland uppmuntra skrivande personer med författarambitioner, framför

allt ungdomar. Möjliga insatser är genreöverskridande skrivarläger med kritikinslag, tävlingar med mera.

Tillsammans med folkbiblioteken i Halland vill Region Halland arbeta för att starta en internationell scen för barn- och ungdomslitteratur med spridning i hela Halland. Målgruppen är vuxna förmedlare, personer i barns och ungas närhet, författare och ungdomar. En internationell scen för barn- och ungdomslitteratur har möjlighet att sätta barns och ungas villkor i världen i fokus samtidigt som litteraturutveckling kan understödjas.

Detta vill Region Halland:

- underlätta för läsaren att möta litteratur av hög kvalitet
- bredda de litterära mötesplatserna
- utveckla litteraturen som konstart
- utveckla arbetet med muntliga litterära uttryck
- understödja barns och ungas möten med litteratur.

Regional enskild arkivverksamhet

Arkiven är en källa till kunskap om historien. Där bevaras textdokument, fotografier, föremål samt ljud- och filmupptagningar för framtiden.

Enskilda arkiv är arkiv som uppstår ur verksamheter som bedrivs av föreningar, företag, privatpersoner, stiftelser eller liknande. Arkivhandlingar från sådana sammanhang skildrar en viktig del av kulturarvet i Halland.

De regionala enskilda arkivorganisationerna består av Folkrörelsernas arkiv i norra samt södra Halland samt Hallands Näringslivsarkiv. De tre organisationerna samarbetar under namnet Arkiv Halland. Arkiven består till största delen av arkivalier från föreningar eller företag som upphört, men även nu aktiva organisationer och privatpersoner deponerar arkiv från idrottsföreningar, fackföreningar, politiska föreningar, sociala föreningar med flera. Arkivdepåerna finns på Varbergs fästning och i Rörelsens Hus i Halmstad.

Region Halland ska främja en god tillgång till de regionala enskilda arkiven. De regionala enskilda arkiven ska öppnas upp och göras tillgängliga för forskare, skolelever, studenter, journalister och intresserad allmänhet. Därigenom kan de enskilda arkiven bidra till en större förståelse för historien och det samhälle som finns idag.

De regionala enskilda arkivorganisationerna i länet finansieras med avgifter som de deponerande aktörerna betalar samt med kommunala, regionala och statliga anslag. De regionala enskilda arkivens förvaltning och utveckling är därigenom en gemensam angelägenhet för Region Halland, kommunerna samt företag och ideella organisationer.

Länsarkivariefunktionen är placerad inom Stiftelsen Hallands länsmuseer med uppgift att utveckla och stödja den enskilda arkivsektorn.

Enskilda arkivhandlingar förvaras även hos andra aktörer som länsstyrelse, hembygdsföreningar, museer och kommuner. Enligt överenskommelse kan de förvarande organisationerna överlämna enskilda arkiv till den regionala arkivverksamheten för enskilda arkiv.

Under 2019 presenterade Arkivutredningen ett betänkande som kan leda fram till en ny arkivlag som förväntas omfatta enskilda arkiv. Det kan innebära att utvecklingsarbetet behöver revideras.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Skapa ökad samordning mellan de regionala enskilda arkiven i Halland

De arkivföreningar som tidigare samverkade genom Hallands Arkivförbund gick hösten 2020 över i en länsorganisation, den ideella föreningen Arkiv Halland. Utvecklingsarbete kommer att genomföras för att skapa en välfungerande samordnad organisation för de regionala enskilda arkiven i Halland.

Vårda och bevara arkiven

Att förvalta arkiv för verksamheter, personer, företag och föreningar som finns eller har funnits i Halland är en prioriterad uppgift för de regionala enskilda arkiven. En gemensam vårdplan är framtagen och ska implementeras. Åtgärder enligt planen ska årligen göras. Bevarandeinsatser som inventering, digitalisering, kompaktering och konservering är högprioriterade.

Skapa ökad kännedom om och tillgång till de regionala enskilda arkiven

De regionala enskilda arkivens verksamhet är relativt okänd för en stor allmänhet. För att fler ska få möjlighet att nyttja arkivens information och arkivkompetens behövs en strategi för hur arkiven ska bjuda

in nya målgrupper och användare samt synliggöras i samhället. Arbetet gentemot användare behöver utvecklas. Det kan ske genom att medverka vid och arrangera evenemang för att marknadsföra arkivens potential som historisk resurs samt den breda kompetens som finns inom arkivprofessionen. Arkivens dag ska genomföras årligen.

För att göra de regionala enskilda arkivdepåerna tillgängliga ska det finnas välfungerande förutsättningar att ta emot besök både fysiskt och digitalt. Skolklasser och studiegrupper likväl som enskilda besökare ska ges goda förutsättningar att använda arkiven.

Forskarservicen ska vara väl utbyggd. De register som är tillgängliga via webben används av forskare för att göra beställningar och förbereda besök. Den digitala tillgängligheten till arkiven behöver utvecklas och göras mer känd.

Förtydliga ansvaret för stöd till enskilda arkiv

När en förening eller ett företag upphör försvinner också intäkterna från de avgifter som betalats för förvaring av handlingar i arkiven. Dessa arkivhandlingar betecknas då som ägarlösa. I de flesta fall väljer arkiven ändå att bevara handlingarna eftersom de är en viktig del av det halländska kulturarvet.

Region Halland ska i samråd med kommuner och enskilda arkivsektorn arbeta fram förslag till en hållbar lösning för hantering och finansiering av ägarlösa arkiv.

Samverka med andra samhällsaktörer

Arkiv Halland samarbetar med museer, bibliotek, skolor, föreningar och företag. Samarbeten sker bland annat genom gemensamma arrangemang, föredrag och utställningar. Efterfrågan på arkivens kompetens att ordna och förteckna arkiv har ökat. De enskilda arkiven ska även arbeta med att förmedla kunskap rörande arkivbevarande för att bredda målgrupper och användare. En särskild insats görs för utveckling av arkivpedagogiken inom de enskilda arkiven för att möta skolornas behov av att söka och hämta arkivinformation samt bedriva källkritiska studier.

Detta vill Region Halland:

- skapa ökad samordning mellan de enskilda arkiven i Halland
- vårda och bevara arkiven
- skapa ökad kännedom om och tillgång till de enskilda arkiven i Halland
- förtydliga ansvaret för stöd till enskilda arkiv
- samverka med andra samhällsaktörer.

Scenkonst

Scenkonstområdet innefattar dans, musik och teater. Området är brett och omfattar konst- och kulturformer som gatuteater, nycirkus, musikdramatik, performance, revy och blandformer av dessa. De konstnärliga uttrycken är ofta gränsöverskridande och utmanar publiken i nya spännande möten.

I Halland finns scenkonstinstitutionerna Teater Halland AB, Musik Hallandia och Rum för Dans. Region Halland äger Teater Halland och Musik Hallandia och är delägare i Rum för Dans tillsammans med Falkenberg och Kungsbacka. Den professionella institutionella scenkonsten är viktig för att skapa arbetstillfällen och som utvecklingsplattformar för konstområdena i samverkan med de fria kulturskaparna.

Frilanssektorn i Halland är stor och de professionella kulturskaparna inom scenkonstområdet utgör en inspirerande kraft och förebild inom området och bidrar till framväxt av nya talanger.

- DANS

Möjligheter att dansa och se dans utvecklas i ett samspel mellan kommunala aktörer, studieförbund, institutioner, idéburen sektor och Region Halland. Dansföreställningar för barn och unga förmedlas och subventioneras till kommunerna och stöd, utbildning och inspiration ges till utövare och arrangörer. Målet är att främja dans både för utövare och publik, med barn och unga som prioriterad målgrupp.

Rum för Dans är Hallands dansinstitution och den drivs gemensamt av Falkenbergs kommun, Kungsbacka kommun och Region Halland. Syftet är att erbjuda hallänningar ett högkvalitativt och varierat dansutbud samt att stärka förutsättningar för konstnärlig produktion i Halland. Verksamheten står på fyra ben: gästspelsverksamhet, residens, samproduktion och publikutvecklingsinsatser. Halländsk dansplattform är en återkommande programpunkt där fokus ligger på aktuell regionalt skapad danskonst.

Residensverksamheten skapar möjlighet för konstnärer att utveckla föreställningsidéer. Rum för Dans erbjuder flera residenstillfällen per år. De är oftast möjliga att söka genom nationella och ibland internationella utlysningar. Sedan 2018 samarbetar Rum för Dans även med Teater Halland kring residensverksamhet.

Samproduktion kan genomföras i samarbete med enskilda konstnärer, med danskompanier eller i samarbete med andra institutioner regionalt och nationellt. Detta görs för att skapa förutsättningar för konstnärlig produktion.

Dansnät Sverige är ett nationellt arrangörsnätverk som är en viktig samarbetspart för att hallänningen ska kunna ta del av föreställningar som är på turné i Sverige.

Regionsamverkan Sydsverige har initierat och gett uppdrag till Danssamverkan Sydsverige. Det är ett nätverk med fem institutioner – Regionteatern Blekinge & Kronoberg, Skånes Dansteater, Byteatern Kalmar Länsteater, Smålands Musik & Teater samt Rum för Dans – som samverkar för att utveckla infrastrukturen kring dans. Det ökar tillgängligheten till och speltillfällen för dansföreställningar som är producerade i de olika regionerna. Dansutvecklare inom Danssamverkan Sydsverige samarbetar för att stärka möjligheterna för de professionella utövarna att verka utanför storstäderna. Exempel på detta kan vara gemensamma fortbildningstillfällen, konstnärligt utbyte och fler speltillfällen.

Främjandeverksamheten riktar sig dels till barn och unga samt pedagoger, dels till de professionella utövarna. Här är samverkan med både regionala och nationella aktörer viktig. Här är det också intressant att hitta nya digitala redskap och plattformar som kan bidra till nätverkande, fortbildning och för att skapa nya kontaktytor.

Några av Hallands professionella danskonstnärer har etablerat egna tvärkonstnärliga verksamheter lokalt i landsbygdsområden. De berikar danskonsten i Halland med publika tillställningar, residens, community-arbete och samarbeten. De skapar fler arenor och möjligheter att utveckla danskonst i Halland och ger även publiken tillfällen till andra upplevelser än de sceniska.

Dansföreställningar presenteras även av Teater Halland som också erbjuder residensplats för dans. Riksteatern arbetar för att stärka sina föreningar kring dansområdet och dessa arrangerar emellanåt dansföreställningar utifrån Riksteaterns utbud. Rum för Dans och Riksteatern nationellt undersöker möjligheter till samverkan kring produktion och turné. Även enskilda kommuner arrangerar dans inom sitt kulturutbud, främst för barn och unga.

Studieförbund, kulturskolor och kommunal ungdomsverksamhet erbjuder barn och unga möjligheter att dansa på sin fritid. Estetiska program med dansinriktning finns i flera kommuner. Sturegymnasiet i Halmstad har en spetsutbildning inom området sedan 2018. Löftadalens folkhögskola erbjuder den enda eftergymnasiala dansutbildningen i regionen.

Många människor dansar på sin fritid även utanför nämnda organisationer, i folkdanslag, privata dansskolor, i intresseföreningar eller som privata initiativ.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Stärka infrastruktur för dans och utveckla deltagande inom dansområdet

Infrastrukturen för dans ska stärkas genom att förutsättningarna att ta del av danskonst i hela Halland utvecklas. Det kan ske genom stöd till samarbeten och mindre produktioner som kan uppföras i mindre samlingslokaler. Stöd ska även ges till enskilda konstnärsinitiativ som utvecklar det lokala danslivet. Genom samarbeten där danskonsten möter andra konstformer, och där interaktiva situationer skapas för dansintresserade, kan en kulturintresserad publik stimuleras och nya målgrupper nås. Region Halland arbetar med samtliga kommuner kring dans utifrån respektive kommuns förutsättningar.

Förstärka residens- och samproduktionsverksamheten

Residensverksamhet är ett verktyg för att stödja det fria kulturlivet och bidra till en nationell produktionsplattform för dansområdet. Genom att erbjuda olika former av residens kan en bredare del av konstnärskollektivet nås. Rum för Dans erbjuder därför både processinriktade och produktionsinriktade residensperioder.

Samproduktion bidrar till att ge konstnärer en möjlighet att färdigställa en produktion för premiär. Samproduktion genomförs oftast i samverkan med andra institutioner. Under kulturplaneperioden ska Rum för Dans

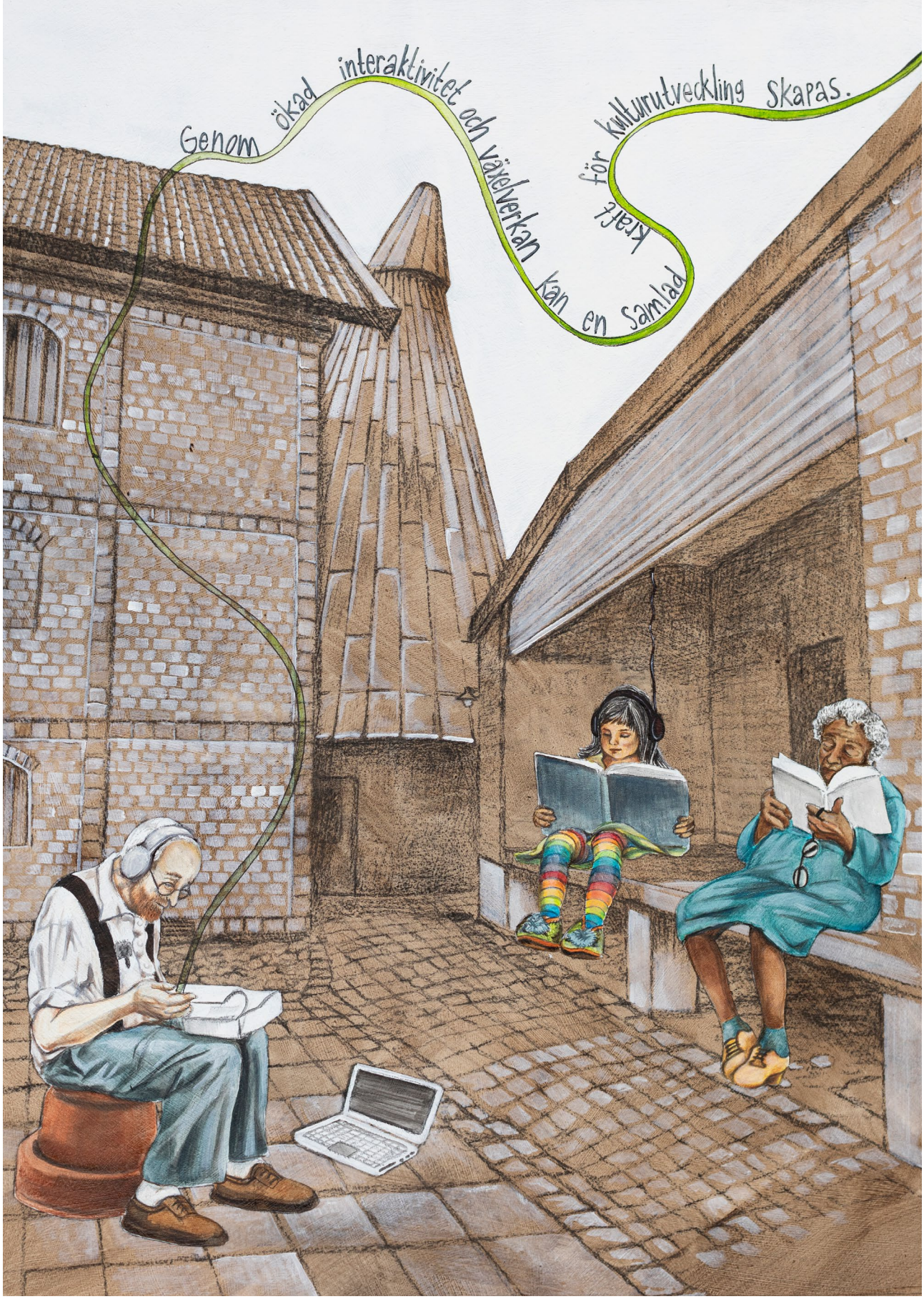

Genom ökad interaktivitet och växelverkan kan en samlad kraft för kulturutveckling skapas.

utveckla långsiktiga strategier för samverkan kring samproduktioner med fler aktörer på dansområdet.

Utveckla och fördjupa publikarbetet

Publikarbete med fokus på dialog med publiken kring det konstnärliga innehållet kan utvecklas genom diskussioner kring konstnärligt arbete. Målsättningen är att skapa en djupare förståelse kring konstarten dans genom att fortsätta att utforska olika metoder för hur kunskapsutveckling kan stimuleras. Här kan en digital arena bidra. En gradvis mer medveten och intresserad publik kan bidra till att stötta konstområdets utveckling.

Stimulera långsiktig samverkan kring dans för barn och unga

Region Halland vill utveckla samarbetet med och mellan de olika aktörerna för att underlätta för det lokala danslivet att utvecklas. Långsiktig samverkan mellan alla aktörer som arbetar med dans för barn och unga kan stärka området. Möjligheter att utveckla eget kreativt skapande ska tillhandahållas och stödjas genom insatser som Skapa Dans, UKM (Ung Kultur Möts), lägerverksamhet och uppvisningsevenemang.

Främja möjligheterna för danskonstnärer att skapa och utvecklas i Halland

Bredden i det lokala danslivet ska främjas och möjligheterna att vara professionellt verksam som dansaktör förstärkas. Insatserna ska förbättra möjligheterna för danskonst att utvecklas i Halland.

De som är professionellt verksamma som koreografer och dansare är en förutsättning för att Halland ska ha ett professionellt dansliv. De professionellt verksamma behöver olika former av stöd från Region Halland och andra finansiärer för att de ska kunna skapa professionella dansproduktioner i länet. Det lokala danslivet har en viktig roll för dansområdets utveckling. Fortbildning och inspiration för danspedagoger och lärare kan bidra till danslivets återväxt och utveckling i hela länet.

Detta vill Region Halland:

- stärka infrastruktur för dans och utveckla deltagande inom dansområdet
- förstärka residens- och samproduktionsverksamheten
- utveckla och fördjupa publikarbetet
- stimulera till långsiktig samverkan kring dans för barn och unga
- främja möjligheterna för danskonstnärer att skapa och utvecklas i Halland.

- MUSIK

Region Halland arbetar för att ett brett spektrum av musikupplevelser ska erbjudas regionens invånare, oavsett var de bor eller hur gamla de är.

Musik Hallandia är en musikinstitution helägd av Region Halland som samlar det regionala utvecklingsarbetet inom musikområdet och verkar som en plattform för musiklivet i länet. Institutionen verkar för att säkerställa, vidareutveckla och komplettera det befintliga musikutbudet samt stödja och främja musiklivets aktörer med kunskap och kompetens. Allt arbete sker i samarbete och samverkan och i nära dialog med musiklivets aktörer såsom offentliga arrangörer, skolor, föreningsliv och äldreomsorg. Genom arbete i projektform stärks olika aktörer och grupper i samhället.

Det regionala utvecklingsarbetet präglas av en ambition att föra in det halländska musiklivet i ett nationellt och internationellt sammanhang. Detta görs genom samarbeten inom nätverk, turnésamarbeten och utbyten samt genom att bidra till att utöka arrangörers och utövares omvärldsanalys.

I Halland finns många arrangörer. De utgörs primärt av föreningar, näringsidkare och kommunalt drivna scener. Utövande musiker driver scener vilka i vissa fall även omfattar residens- eller studioverksamhet. Arrangörerna har en central roll för utvecklingen av musiklivet i Halland.

Region Halland har överenskommelser med ett antal musikaktörer i syfte att stärka och utveckla konstområdet och dess infrastruktur. Det finns även möjlighet för det regionala musikområdet att söka olika former av regionalt kulturstöd. Musikdramatik är en konstformsövergripande genre. Region Halland stödjer såväl utövare som arrangörer.

Studieförbund, kulturskolor, kommunerna i Halland och föreningslivet spelar stor roll för att musiken och musicerandet kan växa och utvecklas. Musikområdet har många utövare inom olika genrer och åldrar, i ett

spann från amatörer till professionella musiker och musikgrupper. Dessa fyller alla en viktig roll för det musikaliska livet.

All verksamhet vid kommunala kulturskolor, inom studieförbund och på estetutbildningar är viktiga grundelement i musikutvecklingen i Halland. Det estetiska programmet på Sturegymnasiet i Halmstad har en musikinriktning med riksintag. Löftadalens folkhögskola bedriver musikundervisning inom fyra av sina utbildningar: artist- och produktionslinjen, musikallinjen, musikproducentlinjen och singer/songwriterlinjen. De är tillsammans med Teknikhögskolans YH-utbildning ljud- och musikproducent i Varberg länets fem eftergymnasiala utbildningar inom musikområdet.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Stärk musikscenens synlighet och attraktivitet

Profilskapande inslag i musikutbudet är ett sätt att öka Hallands attraktivitet och synlighet. Det omfattar musikfestivaler, turnéstrukturer för internationella och nationella musikartister, nya musikaliska och experimentella uttryck samt samverkan mellan musik och andra konstformer. Region Halland ska dessutom arbeta för att arrangörer och projekt som har ett långsiktigt utvecklingsperspektiv ska stärkas och utvecklas.

Bredda och komplettera konsertutbudet

Det halländska konsertutbudet behöver både bredd och spets för att alla invånares behov ska kunna tillgodoses och utbudet spegla samhällets mångfald. Musik ska förmedlas i hela Halland. Nya spelplatser, miljöer, sammanhang och arrangörer ska få möjlighet att utvecklas. Ett viktigt led i arbetet för Region Halland är att bevaka och analysera musikscenen för att kunna stärka den musik som inte har en given plats i befintliga arrangörsled. Genom digitalt utvecklingsarbete, till exempel utveckling av livesändningar, kan utbudet breddas och tillgängliggöras för en större grupp.

Samverka nationellt och internationellt

För att skapa en starkare hållbarhet i infrastrukturen och säkerställa hög kvalitet i utbudet ska samverkan ske med aktörer i och utanför den egna regionen. Detta kan ske genom turnéer, produktion, utbyten och nätverk och kan inbegripa både det institutionella och det fria kulturlivet oavsett genre. Det regionala utvecklingsarbetet för musik ska även kännetecknas av internationell samverkan. Samverkan skapar även möjligheter för tvärkulturella och intersektoriella möten.

Främja och stärka den unga musikscenen

Unga ska erbjudas möjlighet att skapa musik och att hitta sammanhang där de kan framföra sin musik, träffas och utvecklas som musikutövare och arrangörer.

Region Halland vill stärka ungt arrangörskap genom att möjliggöra möten, kunskapsutbyten och samverkan mellan aktörer lokalt, regionalt och nationellt.

Genom samverkan mellan lokala aktörer, kulturskolor, studieförbund och kommuner, ska den unga musikscenen och utövarna inspireras, stimuleras och synliggöras. Den unga scenen ska erbjuda en bredd av musikaliska uttryck och innefatta unga från alla delar av det halländska samhället.

Stärka barns möte med musik

Region Halland ska genom samverkan med kommunerna säkerställa ett kvalitativt musikutbud för förskola och skola samt stödja metodutvecklingsarbete kring barns röster och eget musicerande. Samverkan ska ske med olika aktörer för att utveckla och stödja barns konsertupplevelser.

Detta vill Region Halland:

- stärka musikscenens synlighet och attraktivitet
- bredda och komplettera konsertutbudet
- samverka nationellt och internationellt
- främja och stärka den unga musikscenen
- stärka barns möte med musik.

- TEATER

Region Halland arbetar för att ett brett spektrum av teaterupplevelser ska erbjudas länets invånare, oavsett var i regionen de bor eller hur gamla de är.

Teater Halland, med säte i Varberg, är Hallands regionteater. Teaterns uppdrag är att producera professionell scenkonst för barn, unga och vuxna på en hög konstnärlig nivå. Med sin verksamhet utgör regionteatern grunden för en stabil, långsiktig och väl förankrad utveckling av scenkonstproduktionen

i Halland. Utöver egenproducerade föreställningar arrangerar Teater Halland samtalsserier, filmvisningar, gästspel samt residens och är en resurs för skolor, föreningar och andra kulturutövare.

I Halland finns professionella teatergrupper som producerar föreställningar, gästspel, seminarier och festivaler. De turnerar i länets skolor och arbetar aktivt inom Skapande skola. Andra professionella grupper producerar musikdramatik. Det finns även väletablerade privata aktörer, oftast med inriktning på revyer och sommarföreställningar. Många livaktiga amatörteaterföreningar spelar såväl i bygdegårdarna som på andra scener runtom i regionen.

Region Halland har överenskommelser med ett antal aktörer kring teaterområdet med syfte att stärka och utveckla konstområdet och infrastrukturen. Exempel är stöd till produktion, festivaler, mötesplatser och arrangörsutveckling. Riksteatern Halland har ett regionalt uppdrag att stödja de lokala riksteaterföreningarna för att hallänningen ska kunna möta den professionella scenkonsten i hela länet. Ett speciellt stöd till amatörteatern ges genom Hallands bildningsförbund, som bland annat skapar möjlighet till möten mellan professionella och amatörer.

Studieförbund, kulturskolor och kommunal ungdomsverksamhet erbjuder barn och unga möjligheter att fördjupa sig inom teaterområdet. Gymnasieskolor i flera kommuner har teater inom sina estetiska program. Sturegymnasiet i Halmstad erbjuder spetsutbildning med riksintag. Katrinebergs folkhögskola har en skådespelarlinje, den enda eftergymnasiala teaterutbildningen i Halland.

Region Halland förmedlar ett urval av subventionerade professionella teaterföreställningar för barn och unga i samverkan med de halländska kommunerna. Syftet är att ge barn och unga i hela länet tillgång till teaterupplevelser.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Öka tillgången till teaterupplevelser av hög kvalitet

Alla hallänningar ska erbjudas professionell teater av hög kvalitet. Teater Halland ska ges förutsättningar att behålla och stärka sin spetskompetens. Det kan bland annat ske genom utbyten och interregional samverkan kring kompetensförsörjning.

Digitala sändningar av scenkonst gör den tillgänglig för fler och publikunderlaget breddas.

Bredda deltagandet och nå ny publik

Arbetet med att nå publiken, och i synnerhet ovana besökare, kan ske genom aktivt repertoararbete, öppna repetitioner, studiebesök, samtal, möten och samverkan av olika slag. Att öppna upp institutioner och andra verksamheter för samarbete med amatörer, skapa öppna scener samt skapa möjligheter för publiken att delta aktivt är exempel på sätt att nå fler.

Region Halland ska lämna stöd till arrangörsföreningarna för arbetet med att nå ut brett till publiken i länet.

Stärka återväxten i de unga arrangörsleden

Ungt halländskt arrangörskap behöver stärkas för att nå långsiktig stabilitet. Region Halland vill undersöka formerna för hur en långsiktig samverkan med unga i länet kan ske för att unga ska bli delaktiga i utformningen av kulturupplevelser. Riksteatersatsningen Länk, som ger unga ensembler möjlighet att tillsammans med professionella spela nyskriven dramatik, och UKM (Ung Kultur Möts) är exempel på mötesplatser där unga människor på olika sätt får uttrycka sig kreativt och konstnärligt för en publik.

Skapa nya samarbeten för ökat utbud

Teater Halland samverkar nationellt bland annat med länsteatrarna i Sverige och ska även fortsätta söka nya internationella samarbetspartner. Flertalet festivaler drivna av fristående aktörer fyller en viktig funktion för att internationalisera teaterutbudet i Halland. Det är viktigt att fortsätta arbetet med nya internationella och nationella samarbetspartner för erfarenhetsutbyte, internationella gästspel i Halland och export av halländskt producerad scenkonst.

Delta aktivt i samtal om angelägna samtidsfrågor

Teater Halland ska vara en öppen plats för möten mellan människor. Teatern ska bidra till demokratiutvecklingen i samhället genom att ta aktiv del i samhällsdiskussioner, bjuda in grupper med skilda erfarenheter och våga problematisera det komplicerade.

Genom föreställningar som speglar angelägna frågor i människors liv kan teatern öppna upp för nya erfarenheter, reflektioner och gemensamma upplevelser. Även fristående aktörer spelar en viktig roll för att skapa samtal om angelägna samtidsfrågor.

Detta vill Region Halland:

- öka tillgången till teaterupplevelser av hög kvalitet
- bredda deltagandet och nå ny publik
- stärka återväxten i de unga arrangörsleden
- skapa nya samarbeten för ökat utbud
- delta aktivt i samtal om angelägna samtidsfrågor.

Slöjd och konsthantverk

Området innefattar slöjd och konsthantverk, från traditionella hantverksyrken och byggnadshantverk till småskalig industri, design, samtida yttringar samt slöjd och konsthantverk med rötter i andra länder och inom de nationella minoriteterna. Befintliga och nya influenser, begrepp och rörelser berikar ständigt området.

Slöjd och konsthantverk är viktiga som kulturyttring, näringsgren och ur hållbarhetsperspektiv. Området förenar traditioner, generationer, kulturarv och historia med samtid, nyskapande och framtid. Alla hallänningar ska kunna skapa eller ta del av slöjd och konsthantverk.

Det regionala utvecklingsarbetet för slöjd och konsthantverk innebär att främja slöjden både som kulturyttring och som näringsgren genom strategiskt och operativt arbete. En viktig del är att skapa förutsättningar för barns och ungas slöjdande. Arbetet innefattar att lyfta fram slöjd som ett hållbart, miljövänligt alternativ.

Region Halland arbetar med kunskapsförmedling, samordning, nätverk, samarbeten, omvärldsbevakning samt pedagogisk verksamhet för fria aktörer. Verksamheten präglas av ett medvetet jämställdhets-, tillgänglighets- och delaktighetsarbete. Utvecklarna för slöjd och konsthantverk ingår i nationella, interregionala och internationella nätverk och samarbeten.

Många invånare i Halland ägnar sig åt slöjd och konsthantverk i eget skapande, som yrkesutövare, kursdeltagare, utställningsbesökare, köpare eller användare av föremål. Lokala ideella hemslöjdsföreningar har ett stort antal medlemmar. De lokala föreningarna samlas på länsnivå i Hallands hemslöjdsförbund och är nationellt organiserade genom Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund.

I kommunerna finns det vävstugor som drivs på olika sätt – som föreningar, som del i hemslöjdsförening, kamratcirklar via ett studieförbund med mera. Enskilda vävare i Halland kan bli medlemmar i den regionala handvävarföreningen Väv i väst. Föreningen är ansluten till den nationella organisationen Riksvävarna.

I samtliga kommuner drivs slöjd- och stickkaféer av föreningar, slöjdföretag eller som privata initiativ.

Kurser i hantverk finns i studieförbundens utbud. Löftadalens folkhögskola har en keramiklinje. Det är regionens enda eftergymnasiala utbildning inom hantverk.

Arrangörer som museer, konsthallar, bibliotek, hemslöjdsföreningar och hembygdsgårdar bidrar till att sprida kunskap genom att arrangera utställningar, program, kurser och prova på-verksamhet.

Digital utveckling sker även inom slöjd och konsthantverk. Digitala arenor engagerar allt fler hallänningar. Där sker bland annat kunskapsförmedling, möten och försäljning.

Den statliga myndigheten Nämnden för hemslöjdsfrågor har till uppgift att främja hemslöjd i Sverige.

Samtliga delar av ovan nämnda verksamheter och initiativ är viktiga för utvecklingen av slöjd och konsthantverk i Halland. Region Halland samarbetar aktivt med nämnda parter.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Genom slöjd och konsthantverk arbeta för hållbar utveckling

Inom slöjd och konsthantverksområdet finns praktisk erfarenhet och omfattande kunskap om naturnära material av hög kvalité som har liten miljöpåverkan. Slöjdområdet kan därmed bidra med kunskap och metoder för medvetna val av hållbara material, samt bidra med kunskaper om kvalitet, resurshushållning, problemlösning, produktvård och reparation. Slöjden

erbjuder möjligheter att koppla samman frågor om kultur och identitet med hållbarhet. Området kan därmed även bidra till hälsa och välbefinnande.

Slöjd ska lyftas fram som ett hållbart och miljövänligt alternativ och som en drivkraft för en hållbar samhällsutveckling. För att kunna vara en betydelsefull resurs i hållbarhetsfrågor är det viktigt att området inkluderas i tvärsektoriella samarbeten.

Främja möjligheterna för barn och unga att utöva slöjd och konsthantverk

Barn och unga har stort intresse av att utöva och lära sig olika slöjd- och hantverkstekniker. För att nå målgruppen krävs riktade satsningar där barn och unga får möta slöjden som uttrycksmedel på olika sätt och på sina egna villkor. Satsningar där målgruppen är delaktig och inkluderad ska genomföras för att öka möjligheten att uttrycka och fördjupa sig i slöjd och konsthantverk, såväl i skolan som på fritiden.

Genom att utbilda fria aktörer, pedagoger samt verksamma inom såväl skola som föreningsliv och organisationer främjas möjligheterna att tillhandahålla slöjdaktiviteter. Utbildning ska erbjudas på olika nivåer, både i grundläggande slöjdkunskaper, som fortbildning och som fördjupning inom specifika tekniker och material.

Aktiva nätverk spelar en viktig roll för att ge barn och unga, såväl som vuxna som arbetar med målgruppen, ökade möjligheter att utvecklas och föra kunskaper vidare. En behov- och intresseanalys ska göras för att ta fram förslag på hur välfungerande nätverk ska utformas.

Verka för näringsutveckling inom slöjd och konsthantverk

Efterfrågan på hållbara produkter och tjänster ökar och skapar utvecklingsutrymme för slöjd- och konsthantverksnäringarna.

För att utveckla möjligheterna för slöjdare och konsthantverkare att livnära sig inom sitt område erbjuds olika former av stöd, kompetensutveckling, rådgivning och utbildning.

Insatser för näringsidkarna sker genom att komplettera de företagsstödjande systemen i Halland med insatser framtagna för näringarna slöjd och konsthantverk.

Inom destinationsutveckling finns utvecklingspotential för företag inom slöjd och konsthantverk. Genom att öka deras synlighet kan Hallands attraktivitet stärkas. Utvecklingsarbete görs för att näringsidkare och föreningar ska tillvarata möjligheter till smart digitalisering. Detta sker bland annat genom ett särskilt fokus på att digitalt samla och sprida kunskap om hållbar produktion, konsumtion och lokala tillverkningsmöjligheter i nationell samverkan.

När det gäller utställningar som genomförs på regionala museer och utställningsarenor ska de statliga medverkans- och utställningsavtalen, MU-avtalen, reglera ersättningarna. Avtalen ska fungera som tydliga riktlinjer för samarbeten med såväl regionala som kommunala konstaktörer.

Lyfta det materiella och immateriella kulturarvet

I länet finns ett antal särpräglade hantverkstraditioner som förts vidare från hand till hand i generationer. Några exempel är sticktraditionen binge, broderitekniken hallandssöm, vävtekniken opphämta och det sydsvenska bonadsmåleriet. Genom att lyfta och synliggöra de traditioner som idag anses intressanta görs de tillgängliga för fler och levandegörs för framtiden.

För att ge halländska slöjdare och konsthantverkare samt verksamma i andra geografiska områden inspiration, kunskap och infallsvinklar kring material, tekniker och uttryck ska arbetsformer som residens, temafördjupning och processdrivet undersökande vidareutvecklas.

Skapa nya arenor och främja samarbeten

Publik-, konsument- och deltagarintresset när det gäller slöjd och konsthantverk växer kontinuerligt. Samarbeten behöver utvecklas för att skapa fler arenor och öka antalet aktörer som arrangerar slöjd- och konsthantverksaktiviteter.

Fler utställningsytor behöver skapas för att ge slöjd och konsthantverk mer synlighet i det offentliga medvetandet. Aktörer inom folkbildning och föreningsliv är betydelsefulla arrangörer när det gäller att nå ut med kurser till den breda allmänheten. Här kan samråd öka antalet kurstillfällen inom slöjd och konsthantverk.

Arbetet innebär att genom samverkan skapa arenor och kontaktytor och utveckla formerna för samarbeten och dialog med civilsamhälle, kommun, region och näringsliv, liksom att stärka nationella och internationella samarbeten.

Utveckla ett resurscentrum för stickning

I ett län där stickkunnandet historiskt sett haft en betydelse för överlevnad och där fortsatt mycket sker på stickfronten kan tidsperspektiven då, nu och framtid sammanfogas på ett relevant sätt i en tid då intresset för hållbarhet och det immateriella kulturarvet ökar. En fysisk plats med stickning i fokus där till exempel utställningar, seminarier, kurser och digitala medier utvecklas och presenteras skapar ett attraktivt besöksmål. Det kan vara en levande plats för kunskapsutbyte mellan åldrar, nationaliteter, utövare och yrkesverksamma – en yta där folkbildning, fortbildning, fördjupning, forskning samt konstnärliga och hälsofrämjande möten kan ske.

Genom ett resurscentrum för stickning kan de tre tillväxtområdena inom Region Halland förenas och bli en motor för utveckling. Det handlar om hälsoinnovation, den gröna näringen med tillvaratagande av lokal ull för såväl hantverk som industri, samt besöksnäringen genom ett världsunikt besöksmål inom ett specialområde som redan är internationellt efterfrågat.

Region Halland har i samarbete med Halmstad kommun och i dialog med civilsamhället tagit fram ett underlag med flera uppslag. Målet är att finna en hållbar etablering och förvaltning av ett fysiskt resurscentrum för stickning i samarbete med kommuner, besöksnäring, museer och stickaktörer i länet.

Detta vill Region Halland:

- genom slöjd och konsthantverk arbeta för hållbar utveckling
- främja möjligheterna för barn och unga att utöva slöjd och konsthantverk
- verka för näringsutveckling inom slöjd och konsthantverk
- lyfta det materiella och immateriella kulturarvet
- skapa nya arenor och främja samarbeten
- utveckla ett resurscentrum för stickning.

Spelkultur

Spelkultur är en egen kulturyttring som inkluderar och berör andra kulturuttryck som scenkonst, bildkonst, film, litteratur, slöjd, hantverk samt lek och idrott. Samtidigt använder sig de traditionella kulturformerna allt oftare av uttryck från spelkulturen. Denna ömsesidighet skapar konstnärlig förnyelse. Spelkultur ger många möjligheter till skapande och samverkan.

Allt fler människor i alla åldrar ägnar sig åt spel i olika former. Det handlar om analoga spel i form av brädspel, figurspel eller rollspel, dator- och tv-spel eller levande spel i form av lajv. Spelkulturen omfattar också till exempel östasiatisk popkultur, fantastik och cosplay. Utmärkande för spelkulturen är att den alltid omfattar interaktiva inslag.

Spelkultur engagerar enskilda individer, grupper, föreningsliv och näringsliv, och utövare finns på alla nivåer, från ungdomsgrupper till professionellt verksamma. Särskilt interaktiva och digitala spel är en näring under stark utveckling. Den har flera beröringspunkter med filmområdet.

Spelkultur är en av de mest utbredda kulturformerna vi har i vårt samhälle idag. Att ha förståelse för, och kunskap om, spel och spelande ökar förståelsen för samtiden.

Spel som till största delen utgörs av dobbel omfattas inte av denna plan.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Öka kunskapen om hur spelkulturen kan utvecklas i Halland

Professionella utövare av spelkultur har redan idag möjlighet att söka Region Hallands kulturstöd och årligen arrangeras aktiviteter som Game Jam, men kunskapen om på vilka sätt Region Halland kan stärka utvecklingen av området behöver och ska utvecklas. Region Halland ska bland annat ta vara på intresset för spelkultur i arbetet med breddat deltagande.

Detta vill Region Halland:

- öka kunskapen om hur spelkulturen kan utvecklas i Halland.

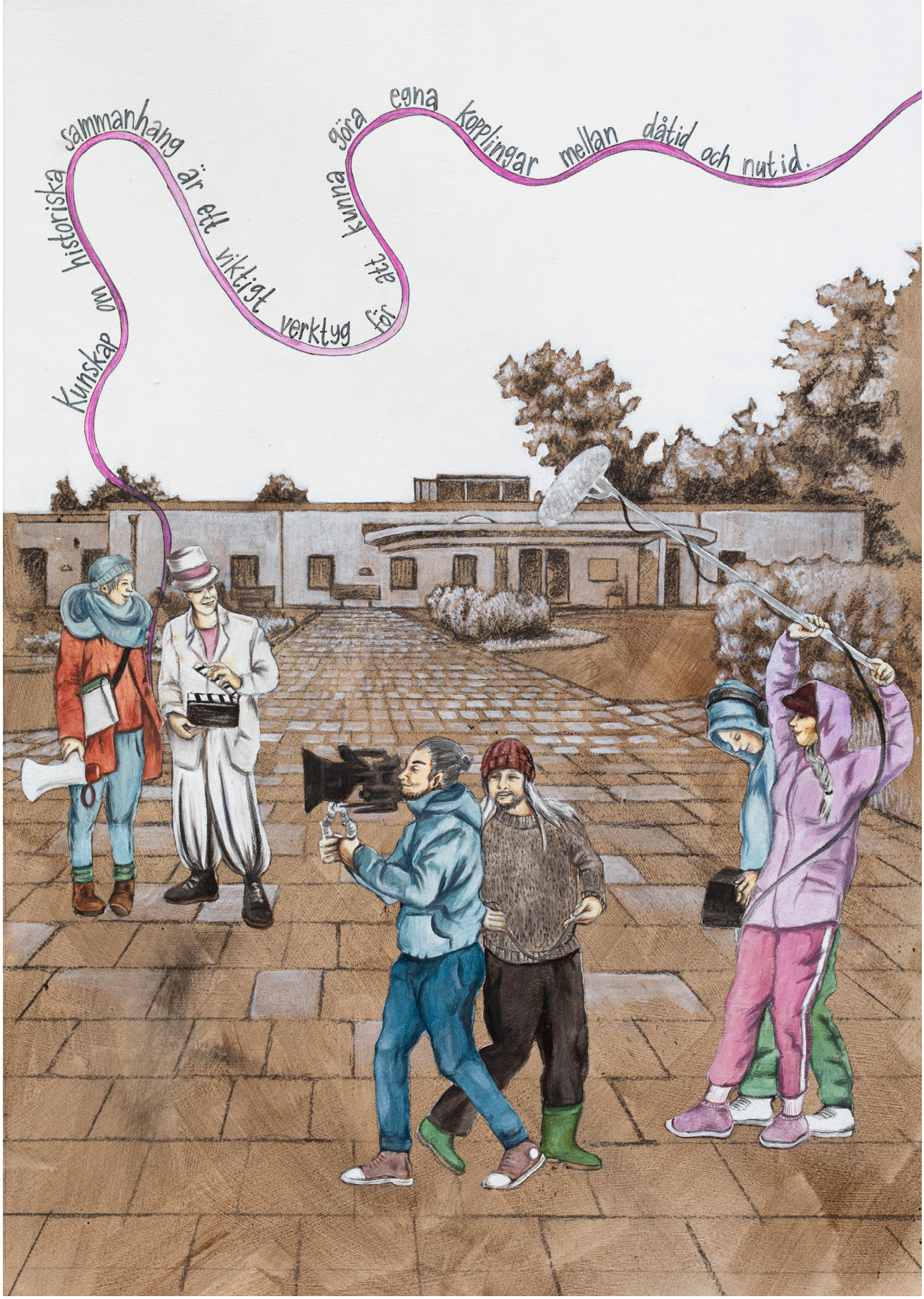

Kunskap om historiska sammanhang är ett viktigt verktyg för att kunna göra egna kopplingar mellan dåtid och nutid.

Uppföljning

Region Halland följer årligen upp hur Hallands kulturliv utvecklas utifrån kulturstrategin och kulturplanens övergripande mål samt de utvecklingsmöjligheter som anges för de strategiska utvecklingsområdena och verksamhetsområdena. Uppföljning sker på flera sätt.

Nationell uppföljning utifrån kultursamverkansmodellen

Region Halland rapporterar årligen till Kulturrådet utifrån anvisningar i förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Region Halland använder det digitala webbverktyget Kulturdatabasen som gör det möjligt att jämföra regional och nationell kulturstatistik över tid.

Kulturrådet kan också, enligt riktlinjerna för uppföljning, genomföra så kallade separata uppgiftsinsamlingar. Kulturrådets rapporter utifrån det som framkommer genom de separata uppgiftsinsamlingarna är en nationellt samordnad del av uppföljningsarbetet. Separat uppgiftsinsamling har tidigare år genomförts avseende jämställdhet och breddat deltagande.

Myndigheten för kulturanalys har ansvar för att utvärdera kultursamverkansmodellen och dess långsiktiga effekter.

Regional uppföljning

Hallands kulturstrategi och kulturplan följs årligen upp i en rapport, som utgör grund för verksamhetsplanering samt eventuella revideringar.

Uppföljning av samverkan med kommunerna

Region Halland följer i dialog med kommunerna upp och utvärderar samverkan och de gemensamma prioriteringarna.

Uppföljning av överenskommelser

Region Halland genomför årligen uppföljningssamtal med kommuner och kulturorganisationer med vilka överenskommelser tecknats för uppdrag och finansiering relaterat till förverkligande av kulturstrategin och kulturplanens mål och utvecklingsområden. I samband med samtalen lämnas även skriftliga rapporter om vilka insatser som gjorts kopplat till uppdragen i överenskommelsen.

Uppföljning av stöd till idéburna distriktsorganisationer

Region Halland ska under kulturplaneperioden utveckla former för återkommande dialog med distriktsorganisationer med verksamhet i Halland, det vill säga barn- och ungdomsorganisationer, funktionhindersorganisationer, idrottsföreningar, nykterhetsorganisationer, pensionärsorganisationer och studieförbund som erhåller stöd från Region Halland. Syftet med dialogerna är att förbättra förutsättningarna för samverkan för att uppnå målen i Hallands kulturstrategi och kulturplan.

Uppföljning av regionala kulturstöd

Region Halland har sökbara projektstöd för följande syften: kulturutveckling, stöd till film och rörlig bild, stöd för litteratur av halländskt intresse samt Expressstöd. Ansökningar som beviljas stöd följs upp utifrån de kriterier som beslutats av Driftnämnd Kultur och skola samt riktlinjer i förvaltningen Kultur och skolas internkontroll.

BILAGA:

Lagstiftning på kulturområdet

Att fritt kunna delta i kulturlivet och uttrycka sig genom konst är en mänsklig rättighet enligt FN:s internationella konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Grundlagen slår fast att den enskildas personliga, ekonomiska och kulturella välfärd ska vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten (RF 1 kap. 2 §). Inom kulturområdet är bibliotek, museer och kulturmiljö reglerade i lagstiftningen.

Bibliotekslagen (2013:801). Region Halland har det lagstadgade uppdraget att bedriva regional biblioteksverksamhet i Halland. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla (2 §).

Museilagen (2017:563). Museilagen infördes 2017 och utgör den första samlande lagen för museiområdet i Sverige. Lagen förenar museernas kärnverksamheter, samlingsverksamhet, kunskapsuppbyggnad och publikt arbete, och sätter dem i samband med museernas roller i samhället. Museilagen betonar kulturarvsaktörernas oberoende och lyfter tydligt fram museernas betydelse för bildning, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning samt museernas ansvar för kunskap, allsidighet, öppenhet och för att aktivt förvalta sina samlingar.

Kulturmiljölagen (1988:950). Det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda kulturmiljön. Ansvaret för kulturmiljön delas av alla. Såväl enskilda som myndigheter ska visa hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljön. Genom kulturmiljölagen anger samhället grundläggande bestämmelser till skydd för det gemensamma kulturarvet. Lagen innehåller bland annat bestämmelser för skydd av värdefulla byggnader liksom fornlämningar, fornfynd, kyrkliga kulturminnen och vissa kulturföremål.

Kultursamverkansmodellen regleras av **förordningen** (2010:2012) **om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.** Till grund för förordningen ligger **lagen** (2010:1919) **om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet** som slår fast att en region får fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet om en regional kulturplan har upprättats av regionen, och kulturplanen överensstämmer med de föreskrifter som regeringen meddelar.

Utöver detta finns det ett flertal andra lagar som har bäring på kulturområdet och ska beaktas i det regionala kulturutvecklingsuppdraget, bland annat följande:

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) är en rättighetslag och handlar om att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kultur samt ge minoriteterna inflytande och delaktighet som en del av de mänskliga rättigheterna. Samer, tornedalingar, sverigefinnar, romer och judar är Sveriges fem erkända minoriteter. I lagen anges att de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Lag (2018:1197) **om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.** Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder och rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Konventionsstaterna ska respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt till rekreations- och fritidsverksamhet.

Europeiska landskapskonventionen understryker att landskapet är en gemensam tillgång och ett gemensamt ansvar. I landskapet möts många olika värden och tillgångar – kulturella, ekologiska, estetiska, sociala och ekonomiska. Den europeiska landskapskonventionens mål är en rikare livsmiljö där alla kan delta i utformningen.

Förordning (2017:583) **om regionalt tillväxtarbete** slår fast att regionala kulturplaner ska beaktas i framtagande av den regionala utvecklingsstrategin (11 §).

Lag (1960:729) **om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.**

Lag (2016:1145) **om offentlig upphandling (LOU)**
LOU gäller för upphandling som genomförs av en upphandlande myndighet genom offentlig upphandling. Med upphandling avses de åtgärder som vidtas i syfte att anskaffa varor, tjänster eller byggentreprenader genom tilldelning av kontrakt.

Lagen gäller även när en upphandlande myndighet anordnar en projekttävling.

BILAGA:

Kultur, bildnings- och idrottsverksamheter med finansiering från Region Halland

Institutioner
Teater Halland AB
Stiftelsen Hallands länsmuseer som består av Hallands kulturhistoriska museum och Hallands Konstmuseum.
Art Inside Out (drivs i samverkan med kommunerna Falkenberg, Halmstad, Hylte, Laholm, Kungsbacka och Varberg)
Musik Hallandia
Rum för Dans (drivs i samverkan med kommunerna Falkenberg och Kungsbacka)

Regionala resurscentrum
Konst i Halland, Filmresurscentrum

Region Halland medfinansierar även verksamheter genom fyraåriga överenskommelser
Nedan anges vilka överenskommelser som träffades 2018 utifrån föregående kulturplan och som kvarstår till och med 2021. Nya överenskommelser ska träffas utifrån *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024* för perioden 2022–2025.

Överenskommelser har tecknats med följande parter:

Regional museiverksamhet
Falkenbergs kommun: Rian
Halmstad kommun: Mjellby konstmuseum
Hylte kommun: Unnaryds Bonadsmuseum
Laholms kommun: Teckningsmuseet Laholm
Stiftelsen Tjolöholms slott: Tjolöholms slott
Varbergs kommun: Varbergs fästning &
Världsarvet Grimeton Radiostation

Regional teater, dans och musikverksamhet
Hallands Spelmansförbund, IB (Isildurs Bane), Kulturverket, Operation Opera, Riksteatern Halland, Teater Albatross
Västsvenska Turnerande Sommarteatern

Regional konst- och kulturutveckling
Garnisons- och luftvärnsmuseet
Harp Art Lab
Konst i Halland (Stiftelsen Hallands länsmuseer)
Konstliv: Konstrundan i Halland
Konsthallen Hishult
Regional enskild arkivresurs (Stiftelsen Hallands länsmuseer)

Egna folkhögskolor
Löftadalens folkhögskola, Katrinebergs folkhögskola

Regional bildnings- och kulturfrämjande verksamhet
Hallands bildningsförbund

Region Halland lämnar även stöd till distriktsorganisationer utifrån särskilt regelverk
Stöd till distriktsorganisationer ges till barn- och ungdomsorganisationer, pensionärsorganisationer, studieförbund och idrottsorganisationer. Vilka som beviljades stöd 2019 framgår nedan. Variationer kan förekomma följande år beroende på vilka verksamheter som bedrivs och ansöker om stöd.

Barn- och ungdomsorganisationer i Halland
Distriktsorganisationer med stöd 2019: Aktiv Ungdom Halland, CUF Halland, Equmenia Väst, Förbundet Skog och Ungdom Västra Götalands och Hallands distrikt, Friluftsfrämjandet, Föreningen Norden Hallands distrikt, Grön Ungdom Halland, Göteborgs scoutdistrikt, Hallands Elevkårer, Hallands länsförbund av 4H, Hallands Schackförbund, Hallands Scoutdistrikt, SSU Halland, IOGT-NTO:s Junisdistrikt Halland, KDU Halland, Liberala ungdomsförbundet Halland, MUF Halland, PUN i Halland, Riksförbundet Unga Musikanter Halland, Serbiska Distriktsorganisationen, Svenska Kyrkans Unga i Göteborgs stift, Sverok Väst, Unga med Synnedsättning Väst, Ungsvenskarna Halland.

Pensionärsorganisationer
Pensionärernas Riksorganisation, Riksförbundet Pensionärs-Gemenskap, SPF Seniorerna, SKPF Pensionärerna

Studieförbund
ABF Halland, Folkuniversitetet, Ibn Rushd, Kulturens bildningsverksamhet, Medborgarskolan, NBV Halland, RF SISU Halland (från 2020 agerar SISU Halland under nytt gemensamt namn med Hallands idrottsförbund), Sensus studieförbund, Studiefrämjandet, Studieförbundet Bilda, Studieförbundet Vuxenskolan.

Idrottsorganisationer
Hallands Parasportförbund
RF SISU Halland (från 2020 agerar Hallands idrottsförbund och SISU Halland under nytt gemensamt namn)

Övriga organisationer med årligt regionbidrag
Friluftsfrämjandet, Föreningen Norden Halland

Kultur i Hallands utvecklartjänster
Kultur i Halland är en del av förvaltningen Kultur och skola. Där arbetar sakkunniga med kulturutveckling utifrån *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024*. När denna kulturplan skapas finns det kulturutvecklare för nedanstående områden. Det kan komma att förändras under perioden.

Bild och form
Dans
Film
Professionella fria kulturskapare
Kulturarv
Kultur för barn och unga
Litteratur
Musik
Regional biblioteksverksamhet
Slöjd och konsthantverk

Artoteket
Region Hallands konstsamling.

Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024 är producerad av Kultur i Halland under 2020.
Illustrationer: © Helga Holmén 2020. www.helgaholmen.se
Tryck: Ljungbergs tryckeri AB, 2020.
Papper: Arctic Volume White tillverkas i en CO_2-neutral process av Arctic Paper Grycksbo. 250 g/130 g.
Dokumentet finns även att ladda ner på www.regionhalland.se/kultur

Region Halland

Box 517, 301 80 Halmstad
regionen@regionhalland.se
regionhalland.se